

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA



DIPLOMOVÁ PRÁCE

**PRÁVNÍ A EKONOMICKÉ ASPEKTY REGULACE HAZARDU
V OBCÍCH**

autor: Bc. Kamila MATOUCHOVÁ

vedoucí: JUDr. Jana Borská

© 2016 ČZU v PRAZE

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kamila Matouchová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Právní a ekonomické aspekty regulace hazardu v obcích

Název anglicky

Legal and economic aspects of the regulation of gambling in communities

Cíle práce

Cílem práce je zpracovat a analyzovat právní úpravu a vývoj hazardu v obcích. Cílem praktické části práce bude aplikování teoretických poznatků v praxi na území městské části Prahy 3 Žižkov.

Metodika

- shromáždění podkladů pro zpracování zadané práce
- analýza prostudovaných podkladů teoretické části práce
- získání podkladů pro praktickou část práce
- statistické vyhodnocení získaných dat pro zpracování praktické části práce
- sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Doporučený rozsah práce

60 80 stran

Klíčová slova

automaty, financování, hazard, loterie, Ministerstvo financí, obec, obecně závazná vyhláška, Praha 3- Žižkov, právní úprava, zákon

Doporučené zdroje informací

a další literatura po dohodě s vedoucí práce

BELSKÝ, Gary. Proč lidé dělají hloupé chyby, když jde o peníze. 1. vyd. Praha: Práh, 2003. 238 s. ISBN 80-7252-072-5.

BORLOVÁ, Ilona. Obce 2008-2009. Praha: ASPI Publishing, 2008. 1092 s. ISBN 978-80-7357-331-7.

DVOŘÁK, Tomáš. Zákon o loteriích a jiných podobných hrách s poznámkami a souvisejícími předpisy. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. 175 s. ISBN 80-7201-638-5.

FISCHER, Slavomil, ŠKODA, Jiří. Sociální patologie: analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 218 s. ISBN 978-80-247-2781-3.

KOUDELKA, Zdeněk, ONDRUŠ, Radek, PRŮCHA, Petr. Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. 4. vyd. Praha: Linde, 2009. 486 s. ISBN 978-80-7201-760-7.

NEŠPOR, Karel a kol. Jak překonat hazard: prevence krátká intervence a léčba. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 159 s. ISBN 978-80-262-0009-3.

ŘEZÁČOVÁ, Lucie; SALIVAR, Lukáš a VLASÁKOVÁ, Martina. Narůstající objem hazardu v ČR na příkladu VHP a IVT. Praha: Univerzita Karlova, 2010. (PDF). Dostupné z WWW: <<http://stophazardu.cz/uploads/assets/hazard-v-cr-analyza.pdf>>.

SALIVAR, Lukáš; VLASÁKOVÁ, Martina. Hazard provozovaný na hracích automatech. [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2011. (PDF). Dostupné z WWW: <http://www.verejna-politika.cz/index.php?option=com_rubberdoc&view=doc&id=72&format=raw/>.

SOBOTOVÁ, Marta. Loterie a jiné podobné hry. Hronov: Lors, 1992. 94 s. ISBN 80-85246-04-X.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 29. 8. 2014

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci na téma „Právní a ekonomické aspekty regulace hazardu v obcích“ vypracovávala samostatně pod vedením vedoucího práce JUDr. Borské, za použití odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2016

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Borské za odborné vedení, poskytnutí cenných rad a připomínek v průběhu zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat mým blízkým za podporu a trpělivost.

Právní a ekonomické aspekty regulace hazardu v obcích

Legal and economic aspects of the regulation of gambling in communities

Souhrn

Diplomová práce zahrnuje právní a ekonomické aspekty regulace hazardu v obcích. Na základě provedeného rozboru právní úpravy dané problematiky, zejména zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách a zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, bylo provedeno rozřídění dle klíčových znaků, jako jsou základní pojmy hazardu, vývoj, historie i současná podoba her a sázek a byla představena i ekonomická stránka hazardu. To zejména ve smyslu příjmů jednotlivých správních celků, respektive městské části Prahy 3 a vliv změny legislativy na rozpočet ve vztahu k počtu heren přítomných na jejím území, která díky několika změnám umožnila Praze 3 masivní regulaci ze 150 na dnešních 5 heren, při minimálním snížení příjmů z hazardu plynoucích, které se dále investují do rozvoje kultury, sportu, dětí a mládeže. Cílem praktické části práce bylo aplikování teoretických poznatků v praxi na území městské části Prahy 3 – Žižkov. Praktická část práce byla založena na kvantitativním výzkumu, jehož nástrojem byl dotazník, se záměrem zjistit obecné povědomí občanů o hazardu a pro další pohled na tuto problematiku byl použit i kvalitativní výzkum, s využitím nástroje polostrukturovaného rozhovoru, s cílem zjistit postoje a plány vedení městské části. Výstupem tohoto zkoumání bylo zjištění, že snaha regulovat hazard je stále intenzivnější a některé možnosti regulace dostávají do rukou i nižší správní celky, ve zkoumaném případě městská část Praha 3. Zajímavým faktem je poměrně negativní postoj občanů, kteří ovšem nemají o nynější situaci na poli regulace hazardu téměř žádný přehled. Při rozhovoru se členy radnice bylo pozorovatelné, jak lze mít na problematiku rozdílný pohled, kdy paní starostka vidí v regulaci spíše pozitiva a je odhodlána hazard dále omezovat a naopak předseda poradního orgánu zastupitelstva v oboru hospodaření s majetkem a finančními prostředky, vidí regulaci, jako omezování svobodného podnikání a výpadek určité části příjmů obecního rozpočtu.

Summary

Diploma thesis includes legal and economic aspects of the regulation of gambling in the boroughs. Based on an analysis of the legislation, especially the issue of Act no. 202/1990 Coll., On lotteries and other similar games, and Act no. 186/2016 Coll., On gambling and have subsequently been made sorting by key characters such basic concepts gambling, evolution, history and current form of gambling and betting, and was also presented economic aspects of gambling. Especially in terms of the income of the individual administrative units, respectively, of Prague 3 and the impact of legislative changes on the budget in relation to the number of casinos present on its territory, which, thanks to several changes allowed Prague 3 massive regulation from 150 to today's five casinos, with minimal reduction in income arising from gambling, which are further investing in the development of culture, sports, children and youth. The aim of the practical part was to apply theoretical knowledge in practice on the territory of Prague 3 - Zizkov. Practical work was based on a quantitative research, the instrument was a questionnaire intended to find a general awareness of gambling and for further perspective on this issue was also used qualitative research, using semistructured interview, in order to determine the attitudes and plans of district management. The outcome of this investigation was that the effort to regulate gambling is becoming more intense and some control options come into the hands of lower administrative units, in the case at district Prague 3. An interesting fact is rather negative attitude of citizens, which has almost none knowledge on the field of current gambling regulation. During an interview with members of the Town Hall was observed, that on one hand Mayor sees in regulation rather positive and is committed to restrict gamble even further and on other hand chairman of an advisory body to the council in the field of property management and financial resources, sees regulation as a restriction to free market and a loss of income to the municipal budget.

Klíčová slova

výherní automaty, financování, hazard, loterie, Ministerstvo financí, obec, obecně závazná vyhláška, městská část Praha 3 - Žižkov, právní úprava, zákon

Key words

slots, funding, gamble, lottery, Ministry of Finance, municipality, generally binding ordinance, borough Prague 3 - Zizkov, legislation, law

Obsah:

1	Úvod	14
2	Cíl práce a metodika	15
2.1	Cíl práce	15
2.2	Metodika	15
2.2.1	Teoretická část	15
2.2.2	Praktická část	16
TEORETICKÁ ČÁST		19
3	Vymezení základních pojmů hazardu	19
3.1	Vývoj a historie her a sázek	21
3.2	Hazardní hráčství a jeho dopady na člověka	22
3.2.1	Prevence	24
4	Hazard v obcích a jeho regulace	27
4.1	Hazard v obcích v číslech	27
4.2	Ekonomická stránka hazardu v obcích	30
4.2.1	Příjmy z hazardu	30
4.2.2	Negativní dopady hazardu	32
5	Právní regulace hazardu v obcích a její vývoj	35
5.1	Legislativa dotýkající hazardu v obcích a jeho regulace	35
5.2	Vývoj právní úpravy regulace hazardu v obcích	38
5.3	Nově připravená regulace hazardu v obcích	40
PRAKTICKÁ ČÁST		43
6	Úřad městské části Prahy 3 a jeho účast na boji proti hazardním hrám	43
6.1	Regulace hazardu na Praze 3 a její vývoj	43
6.2	Vyhodnocení postoje vedení radnice k danému problému	49
6.2.1	Shrnutí názorů vedení radnice	51
7	Kvantitativní výzkum - názory obyvatel Prahy 3 na regulaci hazardu	53
7.1	Cíl dotazníkového šetření a výzkumné předpoklady	53
7.2	Interpretace výzkumu	53
7.2.1	Zjišťování závislosti odpovědí	64
8	Výsledky a diskuze	71
8.1	Vyhodnocení výzkumných předpokladů	71

8.2	Vyhodnocení závislostí	72
8.3	Diskuze a vyhodnocení	73
9	Závěr.....	75
10	Seznam použitých zdrojů	78
11	Přílohy	83

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: otázka č. 4: Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?	64
Tabulka č. 2: otázka č. 5: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hrám?	65
Tabulka č. 3: otázka č. 6: Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?	65
Tabulka č. 4: otázka č. 9: Čeho přináší hazard pro obce více?.....	66
Tabulka č. 5: otázka č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?	66
Tabulka č. 6: otázka č. 17: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?	67
Tabulka č. 7: otázka č. 18: Byl/a byste pro nerušení heren, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?	67
Tabulka č. 8: otázka č. 4: Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?	68
Tabulka č. 9: otázka č. 5: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hrám?	68
Tabulka č. 10: otázka č. 9: Čeho přináší hazard pro obce více?.....	69
Tabulka č. 11: otázka č. 13: Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?	69
Tabulka č. 12: otázka č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?	70
Tabulka č. 13: otázka č. 13: Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?	90
Tabulka č. 14: otázka č. 15: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k omezení počtu heren v obcích?	90
Tabulka č. 15: otázka č. 6: Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?	90
Tabulka č. 16: otázka č. 15: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k omezení počtu heren v obcích?	91

Tabulka č. 17: otázka č. 17: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?	91
Tabulka č. 18: otázka č. 18: Byl/a byste pro nerušení heren, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?	91

Seznam grafů

Graf č. 1: Příjmy obecních rozpočtů z loterijní daně v přepočtu na obyvatele v l. 2013 a 2014, podle krajů (v Kč).	29
Graf č. 2: Příjmy z hazardu na Praze 3 v letech 2008-2012	48
Graf č. 3: Vaše pohlaví?	53
Graf č. 4: Kolik je Vám let?	54
Graf č. 5: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	54
Graf č. 6: Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?	55
Graf č. 7: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hrám?	56
Graf č. 8: Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?	56
Graf č. 9: Přináší podle Vás hazard obcím nějaká negativa?	57
Graf č. 10: Mohou podle Vás herny a hazard v obcích přinést i nějaká pozitiva?	58
Graf č. 11: Čeho přináší hazard pro obce více?	58
Graf č. 12: Je na Praze 3 legislativně (vyhláškou) regulován hazard?	59
Graf č. 13: Pokud ano, víte od kdy?	59
Graf č. 14: Pokud ano, čeho všeho se týká?	60
Graf č. 15: Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?	60
Graf č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, že by došlo k přesunutí heren do okrajových míst obce nebo speciálně určených okrajových měst?	61
Graf č. 17: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, že by došlo k omezení počtu heren v obcích?	62

Graf č. 18: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, že by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?	62
Graf č. 19: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?	63
Graf č. 20: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?	63

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přepis rozhovoru s paní starostkou Hujovou.....	83
Příloha č. 2: Dotazník	86
Příloha č. 3: Zjišťování závislostí odpovědí v dotazníkovém šetření.....	90

Seznam použitých zkratk

ČR - Česká republika

ČSÚ - Český statistický úřad

EHZ - elektronické herních zařízení

EMR - elektromechanická ruleta

EU - Evropská unie

HMP - hlavní město Praha

IVT - interaktivní videoloterijní terminál

MP Praha 3 - Městská policie Praha 3

ODS - Občanská demokratická strana

THZ - technické hrací zařízení

TSZ - technické sázkové zařízení

USA - Spojené státy americké

VHP - výherní hrací přístroj

1 ÚVOD

V České republice je největší koncentrace hracích automatů na světě a jsou považovány za nejnávykovější a nejškodlivější druh hazardu. Pravdou je, že za jednu noc může na takových přístrojích člověk prohrát vesměs cokoliv. Vzhledem k největší světové koncentraci je zřejmé, že gamblerství u nás představuje značný problém. Na podkladě srovnání se zahraničím a na základě odhadů českých lékařů se lze domnívat, že problémových a závislých hráčů u nás může být až půl milionu, což tvoří 5 % naší populace. Závislost na hazardu je přitom silná asi jako závislost na drogách, ovšem potíží je, že se jí zbavuje o to hůře, když se herny nachází na každém rohu. Dopady hazardu do ekonomické, sociální a zdravotní sféry života jsou vždy negativní. Pokud se tedy nehovoří o ekonomickém přínosu do obecního rozpočtu, který je však vykoupen touto daní.¹

Vývoj hazardu u nás lze označit za poměrně dynamické a zajímavé téma. Není to tak dávno, co vlastnění herny představovalo skvělý a velmi výnosný byznys. V obcích se jejich počty rozrůstaly, a i když přišla v roce 2008 ekonomická krize, heren se to vesměs nijak nedotklo. Lidé chodili hrát dále, majitelé heren vydělávali a obcím šly zase příjmy z daní. Ovšem pak začali někteří lidé i politici volat po regulaci heren, které vlastně podporovaly rozvoj sociálně negativního jevu, kterým je patologické hráčství. K negativním společenským jevům můžeme řadit například rozvodovost, nezaměstnanost, úrazovost, bídu a další. Tyto jevy nejsou pro společnost tolik nebezpečné, avšak vandalismus, projevy rasismu či kriminalita jsou závažnějšími jevy, které se nesmí podceňovat, proto se obce na tuto problematiku zaměřily a začaly ji řešit.

Snad každý mohl v posledních letech zaznamenat, že v této oblasti došlo k jisté regulaci, že některé herny se zavřely, nebo z nich zmizely hrací automaty. Obce dostaly v tomto ohledu jisté pravomoci regulovat hazard na svém území dle vlastních podmínek a úsudků. A na základě toho začaly vydávat vyhlášky, které budou mimo jiné řešeny v této práci. Navíc se v nejbližší budoucnosti plánují další změny, na které by chtěla tato práce upozornit.

¹ OS BRNĚNÍ. *Hazard ve Vaší obci lze konečně regulovat. Příručka pro obecní samosprávy*. [online]

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zmapovat právní úpravu a vývoj hazardu v obcích, z pohledu způsobu regulace a vývoje právní úpravy regulace hazardu v obcích. Daná problematika je vyhodnocena z pohledu konkrétního subjektu - Úřadu městské části Prahy 3 – Žižkov a z pohledu obyvatel této části Prahy a současně také zastupitelů a vedení městské části.

Dílním cílem práce je ověření výzkumných předpokladů:

Přínos z příjmů z hazardu obcím je hodnocen jako negativní.

Občané nevědí o regulaci hazardu na Praze 3.

Občané žádají další omezování hazardních her a hracích automatů v obcích.

2.2 Metodika

2.2.1 Teoretická část

Autorkou práce budou shromážděny podklady pro teoretickou část práce a bude provedeno rozřazení dle klíčových znaků a následně zařazení do jednotlivých kapitol, kde bude zpracovávaná část rozpracována a rozdělena do tří kapitol. V první kapitole „Vymezení základních pojmů hazardu“ bude zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách definovat pojem sázková hra, loterie a spotřebitelská loterie. Poté zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách bude vymezovat několik termínů, jako je hazardní hra, účastník hazardní hry, sázející, vklad, sázka a internetová hra. Podkapitola „Vývoj a historie her a sázek“ se bude věnovat prvním zmínkám o výskytu hazardních her. V následující podkapitole „Hazardní hráčství a jeho dopady na člověka“ bude zahrnut a vysvětlen pojem patologické hráčství a bude mít za cíl uvést, jaké jsou negativní dopady tohoto chování. Druhá kapitola „Hazard v obcích a jeho regulace“ bude obsahovat pravomoc obcí na základě obecně závazných vyhlášek podle § 50 odst. 4 loterijního zákona. Výše příjmů obcí z hazardu budou popsány v podkapitole „Hazard v obcích v číslech“, a to konkrétně od roku 2012 do roku 2014. Navazující podkapitola „Ekonomická stránka hazardu v obcích“ bude mít dvě části, podpodkapitoly. V první podpodkapitole, pojmenované „Příjmy z hazardu“, bude představen zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách či bude

objasněn termín odvod z loterií a jiných podobných her. Na to, jaké mohou být negativní dopady hazardního hraní, bude odpovídat druhá podkapitola „Negativní dopady hazardu“. „Právní regulace hazardu v obcích a její vývoj“ bude třetí kapitolou teoretické části, jejíž součástí bude legislativní vymezení problematiky hazardu. Navazovat bude podkapitola „Legislativa dotýkající hazardu v obcích a jeho regulace“, která obsáhne zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a zmínka bude i o trestním zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.). Vzápětí podkapitola „Vývoj právní úpravy regulace hazardu v obcích“ bude věnovat velkou pozornost novelizacím, zejména v zákoně č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, a současné legislativní úpravě. „Nově připravená regulace hazardu v obcích“ bude poslední podkapitolou, která zahrne trojici zákonů – zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her a komplexní novelu č. 188/2016 Sb., které nabydou účinnost od 1. ledna 2017.

V teoretické části práce bude využito zejména studia a také komparace použitých literárních zdrojů, včetně výše uvedené právní úpravy, seřazené dle právní síly. Dostupné literární prameny budou analyzovány, porovnávány a kompilovány. Pro tuto část budou dále nashromážděny i podklady v elektronické podobě.

2.2.2 Praktická část

V praktické části v kapitole „Úřad městské části Praha 3 a jeho účast v boji proti hazardním hrám“ bude nejprve představena městská část Praha 3 – Žižkov a poté bude na základě analýzy dokumentů navazovat podkapitola „Regulace hazardu na Praze 3 a její vývoj“, kde bude zjišťován aktuální stav regulace hazardu na Praze 3. Půjde tak o analýzu dostupných dokumentů týkajících se regulace hazardu v této městské části (vyhlášky, rozhodnutí aj.). Analýza bude probíhat vesměs jako tzv. obsahová analýza, jinak řečeno vnitřní analýza dostupných dokumentů. V nich budou vyhledávány konkrétní znaky, prvky a jejich vzájemné vztahy aj. Včetně obsahu se budou analyzovat i doplňkové informace jako autor dokumentu, jeho příjemce, komunikační cíle aj.² Pro výzkum mezi vedením

² REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 2009, s. 127.

městské části Prahy 3 bude použit polostandardizovaný rozhovor s nejméně dvěma narátory v čase a místě, na kterém se obě strany předem dohodnou. Rozhovory budou interpretovány v podkapitole s názvem „Vyhodnocení postoje vedení radnice k danému problému“ a bude vycházet z těchto předem připravených otázek:

Jak velký dopad měla regulace na rozpočet?

Co bylo hlavním důvodem tak rozsáhlé regulace v městské části?

Zkoumala nějakým způsobem radnice vliv regulace z původního počtu 155 na dnešních 5 heren na městskou část nebo samotné obyvatele? Především úbytek negativních jevů spojovaných s hazardem?

Následovat pak bude kvantitativní výzkum, kde bude využit nástroj dotazník: dotazníkové šetření bude provedeno u obyvatel městské části Prahy 3 se záměrem zjistit, jak je respondenty vnímána regulace hazardu, jejich povědomí o možné regulaci hazardu obcí a jejich odpovědi budou vyhodnocen v kapitole s názvem „Kvantitativní výzkum – názory obyvatel Prahy 3 na regulaci hazardu“. Reichel³ dotazník definuje jako „...*písemný způsob dotazování*“. Dotazník pro tento výzkum bude vytvořen v písemné podobě, jeho vyplňování, respektive dotazování bude provedeno osobně výzkumníkem přímo na různých místech Prahy 3.

Pro časovou a finanční optimalizaci bude pro účely této práce zformován strukturovaný dotazník, který prezentuje formu dotazníku s dopředu připraveným počtem otázek, na něž se odpovídá v konkrétním pořadí. Jeho výhodou je snazší zpracovávání výsledků. Při vytváření dotazníku bude pozornost zaměřena zejména na to, aby položené otázky byly snadno a okamžitě pochopitelné a jasně interpretovatelné. Osobní dotazování v tomto případě pomůže eliminovat nevýhody dotazníku, ke kterým patří nízká návratnost nebo např. vlivy prostředí, spěch respondenta, který může reagovat tak, aby zodpověděl, co nejrychleji aj., což se může negativně projevit na odpovědích.

Dotazník bude vytvořen tedy v písemné podobě a vytištěn v minimálně 250 kusech. U respondentů nebude zjišťováno jméno, aby byla zachována podmínka anonymity. Kladeno bude celkem 18 otázek s dotazy zaměřenými na zjištění informací o osobách respondentů ke zjištění věku, pohlaví a vzdělání a další otázky se budou věnovat otázkám týkajících se

³ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 2009, s. 118.

tématu diplomové práce. Výzkum bude zde cílen na získání informací o zkušenostech či znalostech respondentů, přičemž lze očekávat, že jejich názor může být i kritický a veřejně by nenašli odvahu jej vyslovit. Osobně bude výzkumník dotazování provádět během měsíce srpen 2016 na několika místech Prahy 3 (u úřadu městské části Prahy 3, u nákupního centra Flora a na náměstí Jiřího z Poděbrad). Dotazník bude vyplňovat samotný výzkumník při rozhovoru s respondentem, případně pokud bude mít respondent zájem, může jej vyplnit sám. Respondenty budou výlučně obyvatelé městské části Praha 3, což bude ověřeno vždy před započítáním dotazování. Kritériem bude buďto trvalé bydliště v této části Prahy, nebo alespoň 1 rok bydlení v nájmu. Pro relevantnost výzkumu bylo stanoveno kritérium alespoň 200 respondentů v dotazníku.

Větší část dotazníku bude složena z uzavřených otázek s nabídkou konkrétních variant odpovědí. Kde se to však bude jevit jako příhodnější, budou otázky polouzavřené a bude ponechán prostor rovněž pro vlastní vyjádření respondentů (pokud si respondent nevybere z nabízených variant). Před započítáním dotazování bude respondentům výzkumníkem osobně objasněno, jak mají dotazník vyplňovat, proč budou dotazování a budou ujistěni o anonymitě dotazování. Po dokončení dotazování budou odpovědi, respektive počty odpovědí u daných variant převedeny do programu MS Excel, seřazeny do tabulek, převedeny na relativní hodnoty a vyneseny do grafů, vizte podkapitola „Interpretace výzkumu“.

Důležitou součástí dotazníkového šetření budou stanovené cíle, které jsou součástí podkapitoly „Cíl dotazníkového šetření a výzkumné předpoklady“ a po vyhodnocení budou tyto cíle interpretovány v podpodkapitole „Vyhodnocení výzkumných předpokladů“. Stanovenými cíli budou tyto výzkumné předpoklady:

Přínos z příjmů z hazardu obcím je hodnocen jako negativní.

Občané nevědí o regulaci hazardu na Praze 3.

Občané žádají další omezování hazardních her a hracích automatů v obcích.

TEORETICKÁ ČÁST

3 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ HAZARDU

Hazardní nebo někdy také sázkové hry jsou pojmy, které mohou být v zásadě zaměnitelné podle zvyku a kontextu jejich užívání, přičemž vymezení hazardní hra může spíše navozovat význam neuvážené nezdravé aktivity (z českého „hazardovat“ s něčím). Uplatňovat se může vždy kontext – např. u popisu zákonné oblasti a regulace v České republice (dále jen „ČR“) se používá spíše termín „sázková hra“ vycházející ze zvyklosti českého práva, v souvislosti s problémovým hraním se používá více pojem „hazardní hra“.⁴

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (loterijní zákon)⁵, který v ČR poskytuje legislativní rámec pro provozování hazardních her, vymezuje termíny „sázková hra“ a „loterie“. Loterijní zákon v § 1 definuje loterii či jinou podobnou hru jako „...hru, již se účastní dobrovolně každá fyzická osoba, která zaplatí vklad (sázku), jehož návratnost se účastníkovi nezaručuje. O výhře nebo prohře rozhoduje náhoda nebo předem neznámá okolnost nebo událost uvedená provozovatelem v předem stanovených herních podmínkách (dále jen "herní plán"). Nezáleží přitom na tom, prováděly se hra pomocí mechanických, elektronickomechanických, elektronických nebo obdobných zařízení“.

Loterií či jinou podobnou hru jsou „...soutěže, ankety a jiné akce o ceny, při nichž se provozovatel zavazuje vyplatit účastníkům určeným slosováním nebo jiným náhodným výběrem peněžní ceny, vkladní knížky, cenné papíry, pojištění apod. a nemovitosti, a při kterých je podmínkou účasti zakoupení určitého zboží, služby nebo jiného produktu a doložení tohoto nákupu provozovateli nebo uzavření smluvního vztahu s poskytovatelem zboží, služby nebo jiného produktu nebo účast na propagační či reklamní akci poskytovatele anebo provozovatele, a to i nepřímou prostřednictvím jiné osoby“.⁶

⁴ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 19.

⁵ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, § 1.

⁶ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, § 1.

Zákon ještě dále vymezuje spotřebitelskou loterii⁷, kterou se myslí soutěže, ankety a jiné akce o ceny, při kterých provozovatel musí za výše zmíněných podmínek účastníkům poskytnout nepeněžitě plnění, služby či ceny ve zboží a produktech apod. (v hodnotě od 200 000 Kč za rok a v hodnotě za jednu výhru více než 20 000 Kč). Provozování těchto loterií je zakázáno. Soutěže, ankety a jiné akce o ceny, v nichž souhrn nepeněžitých výher bude méně než 200 000 Kč za rok a hodnota jednotlivé výhry menší než 20 000 Kč, musí být oznámeny místně příslušnému finančnímu úřadu (podle konkrétní vyhlášky).

Přímo hazardní hry pak vymezuje zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách⁸. V něm je hazardní hra definována jako „...hra, sázka nebo los, do nichž sázející vloží sázku, jejíž návratnost se nezaručuje, a v nichž o výhře nebo prohře rozhoduje zcela nebo zčásti náhoda nebo neznámá okolnost.“ Konkrétně se může jednat o loterii, kursovou sázku, totalizátorovou hru, bingo, technickou hru, živou hru, tombolu nebo turnaj malého rozsahu.

Některé hazardní hry ze zmíněného vymezení zákona je možné zařazovat do obecnější kategorie tzv. technických her (nebo také elektronických herních zařízení. Elektronická herní zařízení (dále jen „EHZ“) prezentují největší část českého trhu s hazardními hrami (v roce 2014 stály za 2/3 prohraných peněz u hráčů). EHZ je možné rozlišit na dva základní typy – na výherní hrací přístroje (dále jen „VHP“), které mají řídicí jednotku rovnou v přístroji, a na přístroje řízené za pomoci centrálního nebo lokálního loterijního systému, mezi které se řadí zejména tzv. interaktivní videoloterijní terminály (dále jen „IVT“), značí se někdy i jako VLT, a elektromechanická ruleta (dále jen „EMR“).⁹

Dále pak v § 4 téhož zákona¹⁰ pomáhá vymezovat některé další důležité pojmy. Například za **účastníka hazardní hry** považuje fyzickou osobu, která se k účasti na hazardní hře registrovala, případně zaplatila vklad. Za **sázejícího** se pokládá účastník hazardní hry, který zaplatil sázku. **Vkladem** může být různé plnění opravňující k účasti na hazardní hře, které prezentuje hlavně jedna nebo více sázek, či jiná plnění určená provozovatelem, která mimo sázky opravňují účastníka hazardní hry k účasti na hazardní hře. **Sázkou** je sázejícím dobrovolně stanovené nevratné plnění, které bude srovnáváno s výsledkem hazardní hry,

⁷ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, § 1.

⁸ Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, § 3.

⁹ ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

¹⁰ Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, § 4.

včetně rozdílu mezi nabídnutou cenou zboží či služby a jejich běžnou cenou (tedy cenou určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku), a částky vyšší než cena za volání či odeslání textové nebo multimediální zprávy plynoucí ze smlouvy mezi účastníkem hazardní hry a poskytovatelem služeb elektronických komunikací. U **internetové hry** se za účastníka hazardní hry považuje jen fyzická osoba s bydlištěm na našem území.

3.1 Vývoj a historie her a sázek

Je možné se domnívat, že princip hazardních her, tedy podstoupení rizika, jehož výsledek vyplývá z náhody, byl součástí kultury většiny známých civilizací. Nástroje k hraní hazardních her se našly ve vykopávkách v Číně (kolem 2300 př. n. l.). V Egyptě byly nalezeny slonovinové hrací kostky (období r. 1500 př. n. l.) a nápisy věnující se hazardním hrám na destičkách v jedné z pyramid v Gíze. V řecké mytologii bohové rozdělili svět vrháním kostek: Zeus získal nebe, Hádes podsvětí a Poseidon moře. První šestihhrané kostky používali podle všeho Etruskové, našly se v římských vykopávkách a datovat je lze do období kolem 900 př. n. l. Římský císař Caesar, následně po překročení Rubikonu a tažení na Řím (49 př. n. l.), pronesl známou větu: „kostky jsou vrženy.“ V Novém zákoně (Lukáš 23:34) se píše o losování o roucho ukřižovaného Ježíše vojáky.¹¹

Současná regulace hazardních her nachází svůj původ v chápání těchto her jako z jádra nemorální činnosti, resp. neřesti, která byla potírána státem obdobně jako užívání drog včetně alkoholu a tabáku, prostituce aj. Regulace hazardních her má poměrně dalekou historii, např. na území ČR lze nalézt první doklady o výskytu hazardních her v době antiky – zejména kostek v keltských a římských sídlištích a ve středověku vrhcábů a karet. Jako první pokus o regulaci hazardu ze strany státu lze považovat návrh zemského zákoníku Karla IV., tzv. Codex Carolinus. V časech rakousko-uherské monarchie stát dával licence na provozování hazardních her a provozoval státní loterii.¹²

Za období první republiky bylo možné zaznamenat rozmach hazardního hraní, začaly se provozovat a v Československu dokonce vyrábět výherní automaty. V dobách komunistické éry do roku 1989 byl na hazardní hry udělen státní monopol a povoleny byly

¹¹ VACEK, J. *Nelátkové závislosti - Patologické hráčství*. [online]

¹² ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

pouze číselné a okamžité loterie (Sportka a stírací losy) a sportovní sázky. Hraní ostatních her probíhalo nelegálně. V poslední době se přístup ke kontrole výše uvedených jevů diferencuje a moralistický přístup nahrazuje hledisko sociální a ekonomické.¹³

V České republice se tedy hazardní hráčství začalo ve velkém rozvíjet po roce 1989. V porevoluční atmosféře, kdy se objevovaly touhy rychle přijít k penězům gamblingu propadaly vesměs vyšší střední vrstvy s dobrým rodinným a vzdělanostním zázemím. Následně došlo ke zlomu, kdy se závislími na hazardních hrách stávali mladší lidé nižším vrstvy. Českým specifíkem byl a stále je častý výskyt hráčství jako součásti hospodského životního stylu současně s pitím piva, které odnáší všechna předchozí předsevzetí nehrát. Novou oblastí hazardního hráčství, která se objevila v roce 1995, je hraní a sázení na internetu. Začátečníkům je mimo odborného zaškolení dovoleno dostat se v chatových místnostech do virtuální sociální sítě gamblerů. Hrát mohou nejdříve bez peněz, později jsou jim poskytovány velké výhody a slevy.¹⁴

3.2 Hazardní hráčství a jeho dopady na člověka

Ačkoliv se tato práce zaměřuje především na legislativní a ekonomickou stránkou, i tyto dvě stránky se ve svém důsledku dotýkají právě toho, jak hazard ovlivňuje lidské životy. Hazardní hráčství je problémem zejména ve chvíli, kdy se u hráče rozvine tzv. patologické hráčství. To vymezuje Verosta¹⁵ jako „...*impulsivní poruchu s obdobnými symptomy jako závislost na návykových látkách. Etiologie gamblerství není zcela jasná, stejně jako není znám ani odhad prevalence problémových a patologických hráčů v populaci České republiky. Patogeneze obsahuje prvky iracionálního myšlení, vznik a prohlubování sociálně patologických jevů a antisociálního chování. Lze sledovat zvýšené suicidální chování oproti jiným návykovým nemocem. Velmi často je u pacientů přítomna psychiatrická komorbidita, nejčastěji skupina depresivních a úzkostných poruch. Závažným symptomem poruchy sociálního zdraví je narušení sociálních vztahů, hluboká zadluženost, trestná činnost a z toho vyplývající represe.*“

¹³ ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

¹⁴ VACEK, J. *Nelátkové závislosti - Patologické hráčství*. [online]

¹⁵ VEROSTA, P. *Patologické hráčství: souhrn faktů a aktuální situace v České republice*. [online]

Jak uvádí Mravčík a kol.¹⁶ hraní hazardních her nezasahuje jen hrajícího člověka, ale má dopad i na rodiny a komunity, v nichž se vyskytují. Hráči, kteří se léčí, obvykle hodnotí dopady hazardního hráčství na svou rodinu většinou jako nejdůležitější, o co je hazard připravil. Ztráta finančních prostředků a následná zadluženost bývá v hodnotovém žebříčku řazena až za to. Narušení či rozpad vztahů ovlivní negativně celou oblast sociálních vazeb v okolí hráče, nejčastěji vztahy s rodinou obecně, blízkou i širší. Gupta a Derevensky¹⁷ navíc doplňují závažný fakt, že 86 % dětí, které začnou s hazardem, s ním začnou při společném věnování se hazardu s rodiči, kteří se mu také věnují. Folino a Abait¹⁸ dokonce zjistili vztah hazardních her a domácího násilí.

Ve výzkumu věnovaném patologickému hráčství (Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2014c, In Mravčík a kol.¹⁹) byly jako negativní dopady patologického hráčství uváděno zejména lhaní, nesplácení půjček, mrhání společnými rodinnými penězi, zanedbávání rodiny, výbojnost a psychický nátlak vůči okolí, nespolehlivost v práci a krádeže věcí z domácnosti. Ztrátu předešlých koníčků a zálib ve spojitosti s rozvojem pravidelného hraní potká více než polovinu hráčů.

Dyall²⁰ uvádí, že hazardní hry přispívají k sociální dezorganizaci a sociální deprivaci mnohých komunit v obcích a hlavně těch, pro které jsou typické nízké příjmy nebo u etnických menšin. Ladouceur²¹ uvádí, že v rámci sociálních, ale i zdravotních důsledků problémového hraní je třeba zmínit zejména zadluženost hráčů a jejich rodin. Ta ovlivňuje jak zdraví jedinců, rodin, komunity i společnosti, ale podílí se pochopitelně i na zvýšení výskytu dalších nepříznivých dopadů patologického hráčství. Downs and Woolrych²² zase uvádí, že hazardní hry bývají značným motivem sebevražd u hráčů, ovšem má nepříznivý vliv na zdravotní stav obecně a rovněž i potom na zaměstnanost, chudobu, bydlení, kriminalitu a sociální exkluzi. Zadluženost způsobuje pravidelně navíc i to, že hráči v hraní dále pokračují (protože si myslí, že na dluh peníze vyhrají), čímž se stává příčinou

¹⁶ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 133-134.

¹⁷ GUPTA, R.; DEREVENSKY, J. *Familial and Social Influences on Juvenile Gambling Behavior*. 1997, s. 179-192.

¹⁸ FOLINO, J. O.; ABAIT, P. E. *Pathological gambling and criminality*. 2009, s. 477-481.

¹⁹ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 133-134.

²⁰ DYALL, L. *Gambling, Social Disorganisation and Deprivation*. 2007, s. 320-330.

²¹ LADOUCEUR, R. *Gambling: the hidden addiction*. 2004, s. 501.

²² DOWNS, C. & WOOLRYCH, R. *Gambling and debt: the hidden impacts on family and work life*. 2010, s. 311-328.

pokračování a relapsu hraní. Podle výzkumů²³ činí celková měsíční ztráta patologického hráče průměrně 39 tis. Kč a celková výše dluhu zapříčiněného hazardním hraním je kolem 0,9 mil. Kč.

Roznerová a Mravčík²⁴ interpretovali svůj výzkum, z něhož vyplynulo, že hazardní hráčství hráčům přináší nejprve možnost zábavy, odreagování se, potlačení úzkosti, únik od reality, ale současně se na nich podepisuje prostřednictvím značně rozsáhlého spektra negativních dopadů. Je jimi zadluženost, trestněprávní důsledky, ztráta svobody, rozpad/narušení vztahů (s rodinou, spolupracovníky, kamarády), ztráta zálib, zanedbávání profesních/studijních povinností, ztráta práce, pozvolné zhoršování sociálního statusu i psychosomatické a duševní nemoci (včetně sebevražd). I zde bylo potvrzeno, že tato negativa zasahují celou rodinu a blízké. Hazardní hraní se ve své problémové podobě projeví tedy mimo finančních i celou řadou nežádoucích sociálních a zdravotních dopadů. Podstatnou měrou hlavně na mezilidských vztazích, které jsou hráči hodnoceny jako nejpálčivější.

Ve vztahu k nedostatku dalších příležitostí k trávení volného času je možné také zaznamenat značnou poptávku po hazardním hraní v sociálně slabých skupinách a oblastech. Nabídka hazardního hraní má sklon se přemísťovat do ziskových regionů, tzn. do socioekonomicky znevýhodněných oblastí. To zapříčiňuje regresivní dopady hazardu, kdy hráči s nízkými příjmy přesouvají větší část svých financí na hazardní hry než ti s vysokými příjmy, což postupně prohlubuje působení negativních socioekonomických faktorů a socioekonomické dopady hazardního hraní.²⁵

3.2.1 Prevence

Patologické hráčství nemá pouze jednu příčinu. Proto také účinná, dobře načasovaná, opatření zahrnují více rovin. Prevence problémů zaviněný hazardní hrou má ovšem rozsáhlejší dosah, nežli jen předcházení patologického hráčství.

²³ ROZNEROVÁ, T., MRAVČÍK, V. *Hazardní hráčství a jeho dopady – kvalitativní výzkum patologických hráčů*. 2015, s. 334–341.

²⁴ Tamtéž, s. 334–341.

²⁵ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 133-134.

Co mohou udělat rodiče?

1. Měli by si získat důvěru dítěte, naslouchat jim, co říkají a trávit s nimi, co nejvíce času.
2. Dále by si měli obstarat informace o hazardní hře a jiných návykových rizikách, aby o tom mohli s dítětem hovořit. Vždy je dobré vybrat si k takové debatě vhodný chvíli.
3. Dítě se nesmí nudit, a proto je důležité ho vhodně zaměstnat v rodině, nebo mu najít dobrou společnost a záliby mimo ni.
4. Rodiče by měli stanovit jasná a zdravá pravidla, jehož základní zásadou pro nezletilé je nikdy a za žádných okolností žádná hazardní hra, a pokud pravidla nedodržují, měly by následovat sankce, např. krácení kapesného.
5. Být pro dítě dobrým modelem, vzorem. Například tím, že dítě uvidí, že i pro rodiče, kteří si peníze poctivě vydělali, že to pro ně má větší cenu, než kdyby je někde našli nebo vyhráli.
6. Chránit dítě před nevhodnou společností mimo jiné i tím, že mu pomohou získat správné přátele a kvalitní záliby.
7. Intenzivně pracovat na zdravém sebevědomí dítěte.
8. Pokud je potřeba, měli by spolupracovat i s odborníky, školou aj.
9. Pakliže se zjistí u dětí problémy s hazardní hrou, je nutné vyhledat profesionální konzultace. A platí zde zásada - čím dříve se začne problém řešit, tím je to snazší.²⁶

Co může dělat škola?

Základem by mělo být prosazování zákazu všech hazardních her ve školní budově a jejím okolí. Je vhodné zasadit do rámce výchovy ke zdravému způsobu života je zapotřebí vhodně zakomponovat prevenci problémů způsobených hazardními hrami. Pro normální populaci dětí a dospívající mládež jsou nejefektivnější programy za aktivní přítomnosti předem připravených vrstevníků (peer programy). Školy by měly nabízet pozitivní alternativy k rizikovému chování u dětí a mládeže se zvýšeným rizikem, a to na podkladě specifických a individuálních potřeb. Důraz by měl brán i na včasné poskytnutou léčbu.²⁷

²⁶ NEŠPOR, K. *Jak překonat problém s hazardní hrou*. 1996, s. 72

²⁷ Tamtéž s. 73

Co mohou dělat ti, kdo hazardní hru provozují?

Provozovatelé by měli ve vlastím zájmu dodržovat věkovou hranici 18 let. Měli by také umět odhalit patologického hráče a doporučit jim léčbu, protože většina finančních prostředků, které do heren přinesou, jsou mnohdy zcizené, vypůjčené, nebo zpronevěřené a jsou zdrojem problémů. Patologický hráč by se měl za každou cenu léčit, ne hrát. Pro zaměstnance heren hrozí oproti ostatním větší riziko, že propadnou hazardním hrám a proto by zásadně neměli hazardní hru sami hrát.²⁸

Co mohou dělat sdělovací prostředky?

Prosazovat například aktivní trávení volného času, než je hazardní hra a představovat pozitivní lidi, kteří mají kvalitní záliby a pro které je práce důležitá sama o sobě. Samozřejmě je důležité poskytnout prostor debatě týkající se nebezpečí hazardní hry a tomu, jak ho regulovat. Zásadou pro sdělovací prostředky by určitě měl být zákaz přímé i nepřímé reklamy.²⁹

Co může udělat společnost?

Vysoce účinná prevence zahrnuje snižování poptávky po hazardní hře a snižování její přístupnosti a to díky programům, které obsahují pokud možno více sektorů (jednotlivec, vrstevníci, škola, pracoviště, sdělovací prostředky atd). Průzkumy v USA prokázaly, že ty státy, které zákonem omezují hazardní hry, mají o 70 % nižší výskyt patologického hráčství ve srovnání se státy, které zatím tyto zákony nepřijaly (např. Nevada).³⁰

²⁸ NEŠPOR, K. *Jak překonat problém s hazardní hrou*. 1996, s. 73

²⁹ Tamtéž s. 73

³⁰ Tamtéž s. 73

4 HAZARD V OBCÍCH A JEHO REGULACE

Hazard se prostřednictvím provozoven uskutečňuje v jednotlivých obcích. Obce už dnes mají právo regulovat dostupnost určitých typů hazardních her na svém území na základě obecně závazných vyhlášek podle § 50 odst. 4 loterijního zákona, tj. EHZ, bingo, sázkové hry provozované v kasinu včetně stolních karetních her. Obce mohou regulovat čas a místo provozování hazardních her. Některé obecně závazné vyhlášky navíc upravují i jiné záležitosti ohledně uvedených hazardních her, jako je např. světelná reklama na provozovnách nebo možnost vidět do interiéru herny zvenku. Obec potom musí zase informovat ministerstvo financí o vydání obecně závazné vyhlášky omezující hazardní hry na svém území do 15 dnů od jejího schválení zastupitelstvem, na druhou stranu za nedodržení této povinnosti dosud neexistují sankce. Nejde-li o VHP povolované obcemi, musí po vydání obecně závazné vyhlášky konkrétní povolení k provozování EHZ či jiné hazardní hry zrušit ministerstvo financí, jež takové povolení vydalo.³¹

Obec může hazard regulovat pomocí vydání obecně závazné vyhlášky. Prvním krokem je tedy přijetí. Ve vyhlášce může obec hazard zakázat v celé obci, v některé její části, v konkrétních ulicích nebo pouze v jednotlivých číslech popisných. Vyhlášku lze přijmout na základě zákona o obcích, § 10, písm. a) a d), a zároveň dle zákona o loteriích, § 50, odst. 4. Pro okamžitou regulaci hazardních přístrojů musí vyhláška regulovat hazard okamžitě, pak má Ministerstvo financí povinnost začít samo od sebe zahajovat správní řízení a povolení odebrat (obec ale může na Ministerstvo podat podnět ke zrušení). Co se týče časové regulace heren, tu musí jejich provozovatelé respektovat.³²

4.1 Hazard v obcích v číslech

Je možné říct, že Česká republika ve srovnání s okolními státy Evropské unie (dále jen „EU“) prezentuje ráj hazardu. Jeho provozovatelé podle oficiálních statistik vydělají 27,583 miliardy Kč za rok a více než 22 miliard z těchto příjmů jim zůstává.³³ V roce 2013

³¹ MRAVČÍK, V.; ROUS, Z.; TION LEŠTINOVÁ, Z. A KOL. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2014*. 2015, s. 56-57.

³² OS BRNĚNÍ. *Hazard ve Vaší obci lze konečně regulovat. Příručka pro obecní samosprávy*. [online]

³³ LEŽATKA, R. *Ministerstvo financí chce zvýšit odvody za hazard, očekává dodatečné příjmy až 6 miliard*. [online]

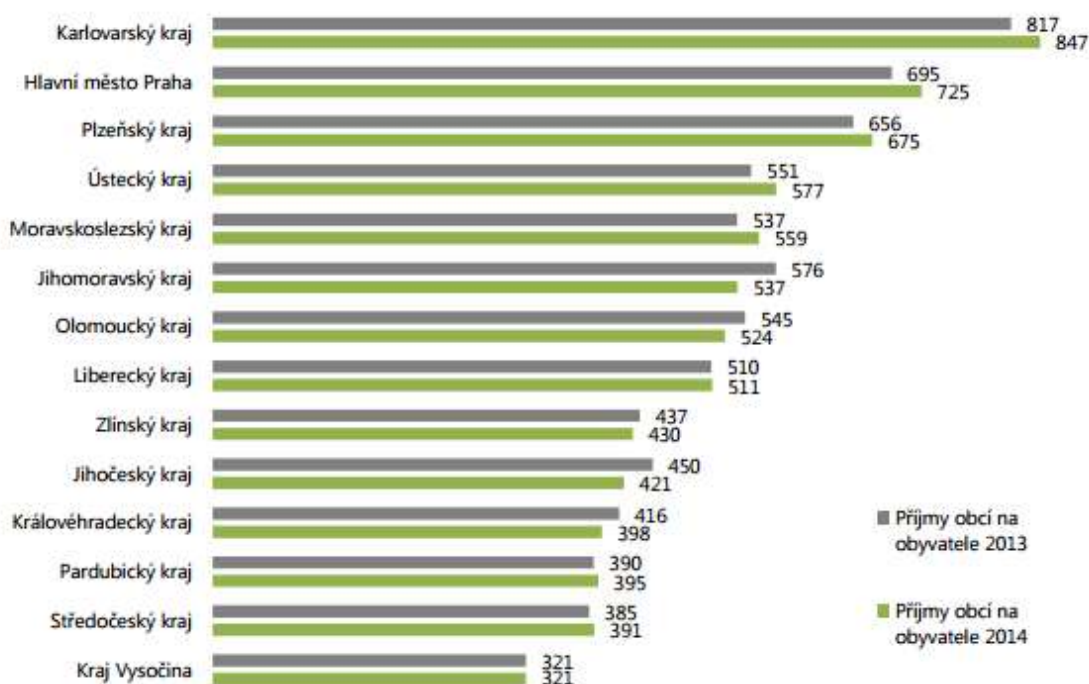
získaly obce (mimo Prahy) v rámci příjmů z „hazardu“ 4,7 mld. Kč, což prezentuje skoro o 1 mld. Kč více než o loni, respektive o 25 %. Příjmy z hazardu si lze představit jako poplatek za výherní hrací přístroj a odvod z loterií a z výherních hracích přístrojů. V roce 2013 se příjmy z hazardu podílely na celkových příjmech obcí 2,5 %, což znamenalo 0,4 procentních bodů navíc než v roce 2012. Podíl příjmů z hazardu na daňových příjmech obcí dosáhl úrovně 4 % v roce 2013 a 3,7 % v roce 2012.³⁴

Za rok 2014 pak veřejné rozpočty obcí získaly z odvodů z hazardních her 7,92 mld. Kč. Z této sumy činily odvody z EHZ 6,21 mld. Kč (78 %) a odvody z dalších hazardních her 1,71 mld. Kč (22 %). Na rozdíl od roku 2013 to znamenalo celkový pokles příjmů veřejných rozpočtů z hazardu o 135 mil. Kč (1,7 %). Příjmy z EHZ se zvýšily o 228 mil. Kč a příjmy z ostatních hazardních her se zmenšily o 363 mil. Kč. Obcím podle loterijního zákona plyne část odvodů z hazardních her (de facto loterijní daně). Jedná se o 80 % odvodů z provozování EHZ a 30 % odvodů z provozování dalších hazardních her. Zbytek odvodů plyne do státního rozpočtu. V roce 2014 na státní rozpočet připadlo 2,40 mld. Kč a zbývajících 5,52 mld. Kč bylo přiděleno obecním rozpočtům. Nejvíce získala z odvodů z hazardního hraní Praha (zhruba 913 mil. Kč). Na druhém místě to byly obce v Moravskoslezském kraji (626 mil. Kč) a Jihomoravském (576 mil. Kč).³⁵

³⁴ MRAVČÍK, V.; ROUS, Z.; TION LEŠTINOVÁ, Z. A KOL. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2014*. 2015, s. 56-57.

³⁵ Tamtéž, s. 56-57.

Graf č. 1: Příjmy obecních rozpočtů z loterijní daně v přepočtu na obyvatele v l. 2013 a 2014, podle krajů (v Kč).³⁶



Zdroj: Mravčík a kol. na základě MF

Pro srovnání příjmů obecních rozpočtů z loterijní daně v přepočtu na obyvatele v letech 2013 a 2014 podle krajů byl použit tento graf. Ze všech krajů v ČR za rok 2014 bylo v přepočtu na počet obyvatel příjemcem největších částek obce kraj Karlovarský - 847 Kč na obyvatele a na druhém místě Praha - 725 Kč na obyvatele. Obce v Kraji Vysočina získaly nejméně, a to v přepočtu na 1 obyvatele - 321 Kč.

V roce 2014 představoval největší objem vložených financí na trh hazardních her ve třídě technických her, kde jejich celková výše dosáhla částky 84,2 mld. Kč. Na druhém místě se pak v této oblasti umístily kurzové sázky s vloženou částkou ve výši 35,6 mld. Kč, loterie se sumou ve výši 9,2 mld. Kč a živé hry se sumou ve výši 8,9 mld. Kč.³⁷

Z trochu jiné oblasti lze zmínit výzkum provedený Mravčíkem a kol. z roku 2012-2014.³⁸ Z něj vyplynul větší výskyt sázkového hraní mezi muži než ženami. V Národním výzkumu z roku 2012 byla největší prevalence hraní sázkových her ve věkové skupině 15–24 let,

³⁶ MRAVČÍK, V.; ROUS, Z.; TION LEŠTINOVÁ, Z. A KOL. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2014*. 2015, s. 56-57.

³⁷ CVIK, E. D. *Zdanění hazardu v podobě nové právní úpravy*. [online]

³⁸ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 67-68.

omnibusové studie v témže roce ovšem naznačily vyšší účast na sázkovém hraní ve věkové kategorii 25–34 let. I v roce 2013 bylo nejvíce sázkařů v kategorii 15–24 let. Ve studiích uskutečněných v roce 2013 bylo možné zaznamenat zvýšení prevalence v uplynulých 12 měsících o 2,5–5 %. Na uvedeném trendu se však mohlo podepsat reálné zvýšení míry sázkového hraní u nás (hlavně on-line), ale i zvýšení počtu detailnějších otázek na různé druhy sázení, což obecně mohlo zapříčinit vyšší nalezené hodnoty.

Množství obcí regulujících hazard na svém území skrze obecně závazné vyhlášky postupně vzrůstal až na zhruba 480 v roce 2014. Obce mohou EHZ na svém území úplně zakázat, případně mohou omezovat jejich různé proměnné, jako jsou místní nebo časová dostupnost. Nejzřetelněji rostly v době 2012–2014 počty obecně závazných vyhlášek kompletně zakazujících provozování EHZ a her v kasinu na území obce, eventuálně zcela zakazujících určité typy EHZ. Množství uvedených prohibičních obecně závazných vyhlášek zakazujících všechna EHZ a hry v kasinu stoupl zhruba třikrát z 59 na 149. Množství obecně závazných vyhlášek omezujících místo a/nebo dobu provozování EHZ také stoupl.³⁹

4.2 Ekonomická stránka hazardu v obcích

Názory na regulaci hazardních her bývají obvykle třecími plochami ve společnosti a ovlivňují veřejné mínění. Zatímco pro obyvatele měst bývá výskyt heren a sázkových her typu EHZ obvykle problematický a postradatelný jev, pro zástupce určitých měst a provozovatelé zase přináší jejich provozování pozitivní dopady.⁴⁰

4.2.1 Příjmy z hazardu

Pro obce znamená provozování hazardu příjmy do obecního rozpočtu. Konkrétní čísla příjmů z hazardu nabídla kapitola „4.1 Hazard v obcích v číslech“. Tyto příjmy představují částí odvodu z loterií a jiných podobných her. Tento odvod prezentuje jednak odvod z loterií a také objemově mnohem významnější odvod z výherních hracích přístrojů a dalších technických zařízení. Na celkovém objemu peněz, které obce z hazardu získávají, se nejvíce podílí odvody z výherních hracích automatů, potom odvody z loterií podobných

³⁹ ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

⁴⁰ Tamtéž, s. 388–398.

her kromě výherních hracích přístrojů a nejméně poplatků za výherní přístroj. Příjmy obcí z hazardu tvoří pro naprostou většinu z nich nějaký významný zdroj rozpočtu (až na výjimky). Pozitivní je, že obce mohou rozhodovat o tom, jestli na svém území budou nebo nebudou tolerovat výherní hrací přístroje a obdobná zařízení. Poté je to na jejich představitelích, aby rozhodli, jestli příjmy z tohoto zdroje stojí za případná rizika související s hazardem na území obce.⁴¹

Občanské sdružení Brněňáků⁴² má ovšem za to, že v obci se automaty prohází pravděpodobně 20× tolik, než následně přijde v rámci přerozdělování daně z hazardu do obecního rozpočtu daně obce. Pokud by tedy taková obec měla roční příjem 50 milionů Kč, gambleři tak v této obci automaty prosázeli kolem jedné miliardy Kč. Peníze prohrané hraním hazardních her, tak automaticky podstatně v místní ekonomice schází. Místo heren by tak mohly fungovat normální obchody a služby, které obec činí obcí.

Podle nově připravovaného zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, bude předmětem daně z hazardních her „...*provozování hazardní hry na území České republiky pro účastníka hazardní hry, pokud je k provozování takové hry potřeba základní povolení, které vydává Ministerstvo financí, nebo má být taková hazardní hra ohlášena.*“ Předmět zdanění obsahuje ale také hry provozované na internetu. Provozování jiných hazardních her, než těch, které byly definovány, předmětem daně není. Předmětem daně z hazardních her je tak jen provozování hazardních her, k němuž dochází na našem území, nebo co se týče hazardní hry provozované skrze internet, takové provozování, které je zaměřeno na český trh. Záměrem takové právní úpravy je tedy usměrňovat provozování hazardních her, které se realizují na našem trhu, nebo jsou na něj zaměřeny.⁴³

Dle ustanovení § 3 je vymezen základ daně z hazardu, který prezentuje součet dílčích základů daně, které utváří částka, o kterou součet přijatých a nevrácených vkladů převyšuje součet vyplacených výher u hazardních her. Základ daně tak tvoří částku mezi přijatými a nevrácenými vklady a vyplacenými výhrami. Pro každou hazardní hru je určen specifický

⁴¹ KAMENÍČKOVÁ, V. *Příjmy obcí z hazardu*. [online]

⁴² OS BRNĚŇÁKŮ. *Hazard ve Vaší obci lze konečně regulovat. Příručka pro obecní samosprávu*. [online]

⁴³ CVIK, E. D. *Zdanění hazardu v podobě nové právní úpravy*. [online]

základ daně a součet uvedených dílčích základů daně pak tvoří celý základ daně z hazardních her.⁴⁴

Plánované sazby daně z hazardních her budou vyšší než aktuální sazby odvodu z loterií a jím podobných her. Nejvyšší sazba ve výši 35 % bude uplatněna na technické hry, a to proto, že jsou společnostmi pojmány jako nejvíce škodlivé a s největším rizikem rozvoje závislosti hráčství. Právě vzhledem k tomuto bude u uvedených her zavedena minimální daň ve výši 9 200 Kč za jedno čtvrtletí. U živých her, loterií a bing návrh zákona plánuje sazbu ve výši 30 %, a u kursových sázek, totalizátorových her, turnajů menšího rozsahu a tombol s herní jistotou v částce nad 100 000 Kč, bude sazba dosahovat 25 %. Zdaňovacím obdobím daně z hazardních her je kalendářní čtvrtletí. Výše konkrétních sazeb daně z hazardu u hazardních her byla navržena i se zřetelem na případné omezení nabídky hazardu, což je vzhledem k následkům, které s hazardem souvisí, pro společnost více než žádané.⁴⁵

Ministerstvo financí by dále chtělo, aby se výtěžek z technických her i v budoucnu dělil mezi stát a obce, ale v nově nastaveném poměru 65 % do obecního rozpočtu a zbylých 35 % ve prospěch státu. Výtěžek dílčích daní z dalších her se plánuje i nadále dělit mezi stát a obce v poměru 70 % do státního rozpočtu a 30 % do rozpočtu obcí. Ministerstvo financí poté předpokládá, že až 3 mld. z výnosů daně z hazardu by měly jít na podporu sportovních aktivit mládeže. Zbylé finanční prostředky by měly sloužit na financování podpor pro nezvyšování daní a pro podporu hospodářského růstu a podporu podnikatelského prostředí. Roztřídění výnosu z hazardních her bude podléhat zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Výnos z daně z hazardu se pro následující rok očekává kolem 8,8 až 9,2 mld., tudíž příjem do obecních rozpočtů z daně z hazardních her pro rok 2017 se očekává ve výši 4,5 až 4,7 mld., Kč.⁴⁶

4.2.2 Negativní dopady hazardu

Jedním z negativních dopadů hazardu je fakt, že například herny kazí ceny normálnímu byznysu. Pakliže je hráčům nabídnuto pivo zdarma nebo za nepatrnou cenu, jiné provozovny nemohou být konkurenceschopné, neboť pivo „dotované“ automaty si

⁴⁴ CVIK, E. D. *Zdanění hazardu v podobě nové právní úpravy*. [online]

⁴⁵ Tamtéž, [online]

⁴⁶ Tamtéž, [online]

nemohou dovolit nabídnout. V automatech také nekončí pouze peníze gamblerů. Hráči tam dávají finanční prostředky celých rodin, známých a přátel, firem, které gamblerovi v dobré víře půjčily. Končí tam ovšem především peníze všech poplatníků daně, jelikož doprovodným projevem hráčství je trestná činnost, aby si gambler zajistil finance pro další hraní. Souvisí s tím kapsářství, krádeže, nebo i násilné loupeže, případně až vraždy, zpronevěra, pojistné podvody. U některých extrémních jedinců se může jednat až o desítky milionů.⁴⁷

Negativním jevem pak je třeba také to, že v porovnání s obecnou populací se mezi hráči sázkových her vyskytuje také mnohem větší procento pravidelných uživatelů nelegálních drog (tj. užívání s frekvencí minimálně jednou týdně nebo častěji v posledních 12 měsících). Dalším faktorem je, že hazardu se věnují kolikrát i děti a mladiství, hraní na automatech, na nichž je možné vyhrát peníze s frekvencí několikrát za rok nebo častěji uvedlo v roce 2011 kolem 9,6 % dotázaných (15,0 % chlapců a 4,4 % dívek), jednou za měsíc nebo častěji hrálo pak 3,1 % studentů (5,0 % chlapců a 1,2 % dívek). Sice je možné říct, že množství hrajících studentů od roku 1995 postupně kleslá (v roce 1995 to bylo 25,0 % studentů, v roce 1999 pak 12,8 % studentů a od roku 2003 je to zhruba 10 %). Podíl studentů zmiňujících hraní her s frekvencí 1krát týdně a častěji, je dlouhodobě ustálený kolem 1,5 %. Při přepočtu na běžnou populaci ČR ve věku 15–19 let se jednalo o skoro 8 tis. osob. Obecně lze ještě říct, že obecně za všechny hráče hráli v jediném dni problémoví hráči nejčastěji s částkou 100–1000 Kč (42,4 %). Hraní s částkou 1000–10 000 Kč uvedlo 41,2 % problémových hráčů a 60,1 % problémových hráčů on-line sázkových her.⁴⁸ To všechno sice na jednu stranu ekonomice pomáhá, na druhou stranu to prohlubuje negativní souvislosti hazardu.

Mravčík a kol.⁴⁹ dále interpretovali výzkum zaměřený na vlivy hazardního hraní na život v obcích. Obce v tomto ohledu zaznamenávají větší výskyt opilosti v provozovnách, narušování veřejného pořádku, pak také, že hazardu se věnují lidé, kteří pobírají sociální dávky, a že provozovny vznikají často záměrně v sociálně vyloučených lokalitách. S hazardem přímo také souvisí výskyt prostituce, opilosti, užívání nelegálních drog v obcích aj. Pozitivně obce hodnotí akorát vliv hazardu na možnost zvýšení zaměstnanosti

⁴⁷ OS BRNĚNÍ. *Hazard ve Vaší obci lze konečně regulovat. Příručka pro obecní samosprávy*. [online]

⁴⁸ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 80-84.

⁴⁹TAMTÉŽ, s. 135-136.

(v hernách, ovšem u hráčů je to zase negativní) a příjmů do rozpočtu obce. Ovšem co se týče úrovně trávení volného času, kulturní a sportovní vyžití, turistický ruch, obecní infrastrukturu, vzhled veřejného prostoru v obci, na to vše se hazard v obcích podepisuje negativně.

Rous a kol.⁵⁰ uvádí, že k jednomu z nejméně výraznějších sociálních dopadů hazardního hraní je prohlubování nerovnosti mezi bohatými a chudými skupinami obyvatel. Hazardní hraní bývá občas označováno jako regresivní zdanění chudých, neboť lidé s nízkými příjmy promarnují větší část svého příjmu na hazardní hry než lidé s vyššími příjmy. Tyto regresivní ekonomické důsledky hazardu se u nás také vyskytují.

Hazardní hraní je možné dát do souvislosti i s kriminalitou. V České republice by mělo jít až o 70-80 % hazardních hráčů, kteří v důsledku hraní hazardních her páchají nějakou trestnou činností, aby získali dostatek finančních prostředků na hazardní hraní.⁵¹ Vlivy hazardu na kriminalitu či naopak potvrzují rovněž i zahraniční studie.⁵² Nejčastěji jde o trestné činy krádeže a zpronevěry. Navíc u hazardního hraní je vysoká míra recidivy, která dále prohlubuje problémy s dluhy a trestnými činy.⁵³

Kapitolou samou o sobě by pak mohlo být porušování zákonů provozovny, hráči aj. V posledních letech docházelo nejčastěji k prohřeškům proti loterijnímu zákonu, zejména nenahlášení odpovědné osoby orgánu státního dozoru, nezabezpečení dozoru osobou odpovědnou za zákaz vstupu osob do 18 let, neoznačení provozovny, neplatná registrační známka na EHZ a nevyvěšení návštěvního řádu v provozovně. Charakteristickým příkladem neoprávněného provozování hazardních her jsou nelegální herny, respektive kluby s povolením vstupu jen členům. U nás se lze setkat také s nabídkou značného množství on-line hazardních her bez povolení ministerstva financí včetně reklamy na ně. Nejvíce oznámení o reklamě na nelegální provozovatele zaznamenává živnostenský úřad hlavního města Prahy, neboť tam většina šířitelů této reklamy podniká.⁵⁴

⁵⁰ ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

⁵¹ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 95.

⁵² FOLINO, J. O.; ABAIT, P. E. *Pathological gambling and criminality*. 2009, s. 477–481.

⁵³ PASTWA-WOJCIECHOWSKA, B. *The relationship of pathological gambling to criminality behavior in a sample of Polish male offenders*. 2011, s. 669–675.

⁵⁴ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 103-106.

5 PRÁVNÍ REGULACE HAZARDU V OBCÍCH A JEJÍ VÝVOJ

Hazard v obcích je regulován několika různými legislativními normami, které však v důsledku nebývalého vývoje techniky a také trhu hazardních her několikrát proměňovaly svou podobu.

5.1 Legislativa dotýkající hazardu v obcích a jeho regulace

Legislativa v oblasti regulace hazardu je poměrně široká. Aktuálně jej upravuje zejména **zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách** – vymezuje, co je to loterie a tomboly a jaké hry ještě tam patří, včetně toho, kdo povoluje jejich provozování, praxi jejich provozování. Rovněž se věnuje odvádění daní (23 % jednotlivé dílčí části) a také to, že část odvodu z loterií a jiných podobných her ve výši dílčího odvodu z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení činí 37 % příjem státního rozpočtu a z 63 % je příjmem rozpočtů obcí. Mravčík a kol.⁵⁵ ještě komentuje, že zásadním principem, stanoveným v § 1 odst. 1 loterijního zákona je zákaz provozování loterií a jiných podobných her až na případy přímo uvedené tímto zákonem. Jedná se o jeden z několika případů, ve kterých veřejné právo zasahuje – za účelem ochrany veřejného zájmu – do oblasti majetkových vztahů mezi lidmi primárně upravené soukromým právem.

V roce 2017 začnou platit zákony nové: **zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách**, **zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her**. Přinesou četné změny a zavedou změny do mnohých dalších zákonů a norem. Vliv na tuto oblast má také aktuálně platný **zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní**. Ten se v § 4 věnuje daňovým příjmům rozpočtů obcí.

Zmínit lze samozřejmě i **zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů**⁵⁶. V něm je uvedeno, že obce mohou zakázat jakékoliv provozovny technických hracích zařízení (dále jen „THZ“), na svém území, a to na podkladě toho, že jim tento zákon umožňuje plnou samosprávu, především pak s odvoláním na § 10 písm. a), § 35 a § 84 odst. 2 písm. h) z tohoto zákona. Paragraf 10 tohoto pak vymezuje, že obec

⁵⁵ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 23.

⁵⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

může povinnosti provozovatelů ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou pro zajištění místních záležitostí veřejného pořádku; především může určit, které činnosti, jež by mohly negativně ovlivnit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, je možné provádět jen na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou stanovených, či určit, že na některých veřejných prostranstvích v obci k tomu docházet nemůže.

Zákon o obcích⁵⁷ pak ještě stanovuje v § 35 odst. 2 zákona o obcích, že „...obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“

Dále je možné zmínit **zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník**⁵⁸. Neorganizované hazardní hry prezentují totiž vlastně majetkové transakce mezi soukromými osobami, které reguluje soukromé právo. Česká soukromoprávní úprava neorganizovaných hazardních her je naprosto standardní a reflektuje legislativní úpravu v jiných zemích.⁵⁹ Nový občanský zákoník, který platí od 1. 1. 2014 reguluje možnost soudu omezit výhru na návrh prohrávající strany, pokud byla vzhledem k okolnostem případu a postavení i možnostem stran nadměrně přemrštěná (§ 2873–2883). Nově také občanský zákoník upravil, že jestliže je prohrávající určitě člověk s nedostatečnými duševními či rozumovými schopnostmi, může tato osoba nebo její zákonný zástupce vymáhat výhru po vítězi zpět, ačkoliv už byla dobrovolně předána. Zdůrazněno pak je, že nařízení o hrách není možné uplatnit na obchody na finančních trzích.

Svou roli zde hraje také **zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu**⁶⁰. Ten ve svém § 2 uvádí mezi tzv. povinnými osobami rovněž provozovatele sázkových her v kasinu. Povinné osoby musí kromě jiného dodržovat postupy při identifikaci zákazníků, uskutečňování finančních

⁵⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 35.

⁵⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵⁹ MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. 2014, s. 23.

⁶⁰ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, § 2.

transakcí a jejich evidenci a hlášení, a to podle výše částky a znacích pro rizikové, případně podezřelé transakce.

Jelikož má hazard velmi blízko k trestní činnosti, jak bylo uvedeno na různých částech této práce, nelze opomenout zmínit i **trestní zákoník** (zákon č. 40/2009 Sb.⁶¹). V něm je možné nalézt dvě skutkové podstaty, které se bezprostředně týkají provozování sázkových her, a to provozování nepoctivých her a sázek (§ 213), postihující provozování sázek nezaručujících stejné šance na výhry veškerým účastníkům. Dále je pak řešeno neoprávněné provozování loterie a obdobné sázkové hry (§ 252) postihující provozování sázkových her bez licence.

Dále se hazardu v obcích a jeho regulaci věnují tyto právní předpisy:

- Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrovými družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech, a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon č. 253/2008 Sb."),
- Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

5.2 Vývoj právní úpravy regulace hazardu v obcích

Hazardní hry, resp. legální sázkové hry a loterie organizují jejich provozovatelé, kteří v zákonných mezích vymezují jejich pravidla. Sféru hazardního hraní v ČR upravuje aktuálně zejména zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (loterijní zákon). Jako první se této oblasti věnoval zákon č. 37/1973 Sb., o veřejných sbírkách a o loteriích a jiných podobných hrách, jehož účinnost byla ale od 1. 6. 2001 zrušena zákonem č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách.

Od roku 1990 tedy fungoval zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (loterijní zákon), který byl od roku 1990 celkem 15krát novelizován (mnoho novel mělo ale povahu jen menších úprav). Původní zákon zahrnoval úpravu loterií, tombol, hracích přístrojů, kasinových her a státní loterie. Trh s hazardními hrami se ovšem výrazně proměnil především kvůli technologickému vývoji a vzniku nových technických zařízení. Výčet hazardních her (označovaných jako loterie) uvedený v § 2 loterijního zákona byl díky tomu během let několikrát rozšířen z předchozích 9 položek na 14. Několik z nich se zařazuje do obecnější kategorie tzv. technických her (nebo i elektronických herních zařízení, EHZ).⁶²

Z uvedených novelizací, lze na tomto místě vyzdvihnout tu nejrozsáhlejší z roku 1998, která přinesla především tyto podstatné změny:

- Došlo k zpřísnění podmínek zákazu hry osob mladších 18 let.
- U většiny druhů sázkových her byla určena jako obligatorní forma provozovatele akciová společnost s akciemi na jméno a s minimálním základním jměním.
- Došlo k rozšíření povinnosti složení jistoty na provozovatele veškerých loterií a dalších podobných her.
- Vznikla povinnost prokazovat bezúhonnost fyzických osob – akcionářů, eventuálně společníků provozovatele, resp. žadatele o povolení a také osob v postavení statutárního orgánu.
- Došlo ke zpřísnění sankce za porušení zákona nebo podmínek povolení.

⁶² ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

- Poprvé obce dostaly právo vydávat pro svůj územní obvod obecně závaznou vyhlášku regulující provozování výherních hracích přístrojů.

Další novela zákona o loteriích pak zapříčinila, že se obce od roku 2012 staly příjemcem části odvodu z loterií a jiných podobných her. Tento odvod tvoří jednak odvod z loterií a jednak objemově mnohem významnější odvod z výherních hracích přístrojů a jiných technických zařízení. Navíc došlo k navýšení pravomocí obcí rozhodovat o umístění technických herních zařízení na svém území a zrušení pravomoci provozovatelů rozhodovat o příjemcích odvodů na tzv. „veřejné blaho“. Díky nového odvodu, který nahradil předtím zneužívané odvody provozovatelů na veřejně prospěšné účely, se příjmy veřejných rozpočtů z odvodů z loterií a jiných podobných her zvýšily za rok 2012 na celkem 7,7 mld. Kč (včetně příjmů ze správních poplatků). Z této částky byla do státního rozpočtu odvedena částka kolem 2 mld. Kč a příjmy plynoucí do rozpočtů jednotlivých měst a obcí činily kolem 5,7 mld. Kč.⁶³

Současná legislativní úprava v ČR je zdrojem celkem zjevného nesouladu mezi regulací EHZ na celostátní a obecní úrovni. Povolení na větší část provozovaných EHZ uděluje ministerstvo financí (odbor 34 – Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi). Výjimkou jsou VHP, které mohou povolovat (mimo kasin) obce. Ještě nedávno panovaly konflikty o to, jestli mohou obce omezovat veškeré typy EHZ. Od roku 1998 do roku 2011 měly totiž obce v loterijním zákoně explicitně určeno právo regulovat skrze obecně závazné vyhlášky jen VHP. Obce ovšem v důsledku zvyšování nabídky jiných EHZ než VHP začaly tyto obecně závazné vyhlášky vydávat na všechna EHZ na svém území, a to už před rokem 2011. Regulace ve vyhláškách se zaměřovala jak na udělování nových povolení, tak EHZ a především IVT již fungujících. Vyvolalo to ovšem nesouhlas státní správy (kdy ministerstva vnitra a financí argumentovala loterijním zákonem s tím, že obce nemohou regulovat IVT) a odpor provozovatelů. Ústavní soud se ovšem zastal obcí a právo obcí regulovat veškeré typy EHZ v roce 2013 konečně potvrdil.⁶⁴

Ministerstvo financí tudíž bylo nuceno začít rušit vydaná povolení EHZ, která byla provozována v rozporu s platnými obecně závaznými vyhláškami, což se projevilo jako administrativně a časově složitý proces. To ovšem ministerstvo financí zahltilo agendou od

⁶³ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Sázkové hry v roce 2012*. [online]

⁶⁴ ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

roku 2013 do roku 2015, díky čemuž nezvládalo povolení rušit. Nastávaly tak situace, kdy sice obce omezily nebo úplně zakázaly EHZ na svém území za pomoci obecně závazných vyhlášek, přesto byla na jejich území EHZ provozována proti platné obecně závazné vyhlášce, neboť ministerstvo financí nezvládlo povolení k jejich provozování zrušit, Obce aktuálně musí o vydání obecně závazné vyhlášky ohledně hazardního hraní informovat ministerstvo financí, které spravuje jejich databázi.⁶⁵

Jednou z reakcí trhu s hazardními hrami na nárůst regulace skrze obecně závazné vyhlášky byl rozvoj rozmach tzv. kvízomatů. Jedná se o EHZ, která byla vyvinuta se záměrem obcházení loterijního zákona. Než může hráč započít hru na kvízomatu, musí zodpovědět vědomostní otázku. Podle provozovatelů kvízomatů zahrnují tato EHZ element dovednosti, z toho důvodu se nezařazují pod účinnost loterijního zákona. To by je osvobozovalo jak od regulace podle obecně závazné vyhlášky, tak od placení daní z hazardních her. Ministerstvo financí tuto interpretaci naštěstí vůbec nepřijalo, podle jeho stanoviska se řadí kvízomaty pod účinnost loterijního zákona a jejich provozování bez licence představuje správní delikt, případně i trestný čin.⁶⁶

5.3 Nově připravená regulace hazardu v obcích

Ve Sbírce zákonů vyšel v dubnu roku 2016 úplně nový zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, který by měl do sféry loterií a hazardu přinést značná omezení. Zároveň ale vyšly ještě další dva související zákony, a to nový zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her a komplexní novela č. 188/2016 Sb., kterou se změny z nových zákonů zavádějí do dvou desítek jiných předpisů. Trojice zákonů by měla nabýt účinnost 1. ledna 2017.⁶⁷

Nový zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách by měl od následujícího roku nahradit dosavadní platný zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, tzv. zákon o loteriích. Nový zákon vznikl se záměrem omezit především patologickému hráčství. Od 1. ledna 2017 by tak měly všechny automaty začít mizet z klasických restaurací a přesouvat se výlučně jen do heren a kasin. Mělo by k tomu docházet pozvolna tak, jak budou dobíhat

⁶⁵ ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

⁶⁶ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Rozšířené stanovisko Ministerstva financí k tzv. „kvízomatům“*. [online]

⁶⁷ VOJÍKOVÁ, M. *Nový zákon o hazardních hrách*. [online]

licence udělené podle momentálních pravidel. Z původního návrhu zákona ovšem v Poslanecké sněmovně odstranili omezení, které zakazovalo otevřít hernu na vlakových a autobusových nádražích, případně kulturních a sportovních zařízeních. Nová úprava by tak měla být vlastně benevolentnější než ta původní a obce budou mít pravomoc povolit otevření herny i někde u školy, zdravotnického zařízení nebo kostela. Z celkového pohledu by se ale pravidla měla výrazně zpřísnit a neměla by je splňovat většina z aktuálně více než 7 tisíc kasin a heren. Ministerstvo financí bude nově dávat pouze základní licence, které potvrdí způsobilost žadatele a splnění veškerých nároků včetně technologických. Otevření konkrétních heren bude na rozhodnutí obcí. Přibudou pravomoci zaměstnancům Celní správy, kteří budou moci vstupovat do heren, kontrolovat je a vymáhat sankce.

Ministerstvo financí plánuje také zavést specifický rejstřík hráčů, který by měl znemožnit hrát hazardní hry hráčům pobírajícím příspěvek v hmotné nouzi, byl na ně vyhlášen úpadek v souvislosti s insolvenčním řízením či jim hraní zakázal soud. Rejstřík by měl umožnit také dobrovolný zápis. Dojít by mělo i ke zmenšení výše maximálních sázek u jedné hry, a to v hernách na 100 Kč a v kasinech a na internetu na 1 000 Kč. Nový zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, při splnění stanovených podmínek dovolí u nás podnikání zahraničních internetových sázkových firem, jejich činnost se stane legální, ale také podléhající regulaci a zdanění. Internetové stránky budou muset být v češtině na serveru na území EU. Poskytovatelé připojení k internetu dostanou nově povinnost zabezpečit blokaci stránek uvedených na seznamu nepovolených internetových her. Nově přijatý zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, pak zvýší zdanění hazardu. Z původního plánu zavedení tří sazeb, budou jen dvě. U loterií a kurzových sázek zůstane sazba na aktuálních 23 %, u technických her, tedy u automatů a videoloterijních terminálů, dojde ke zvýšení sazby daně ze současných 28 % na 35 %.⁶⁸

Rous a kol.⁶⁹ provedli výzkum, v němž potvrdili, že regulace na obecní úrovni prezentuje aktuálním fenomén. Většina obcí do roku 2015 vydala obecně závazné vyhlášky hned po roce 2011. Většina obcí by také měla zájem o větší regulaci hazardu a větší pravomoci ohledně regulace hazardu pro obce, kraje i stát. Rostoucí regulace hazardu na obecní úrovni ovšem zapříčiňuje růst hazardu nelegálního. V roce 2015 pořád trvaly neshody mezi

⁶⁸ VOJÍKOVÁ, M. *Nový zákon o hazardních hrách*. [online]

⁶⁹ ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z. a kol. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. 2015, s. 388–398.

povolováním centrálně řízených technických her ze strany státu a jejich regulací na obecní úrovni, protože ve většině samospráv fungovala EHZ v čase, kdy byla zakázána obecně závaznou vyhláškou. Nezbytnost regulace na obecní úrovni a význam schopnosti a kompetencí obcí v tomto směru zřejmě vzrostou současně s přijetím nového hazardního zákona, který by měl pravomoci obcí v oblasti povolování všech technických her rozšířit. Je možné předpokládat, že vzroste tlak provozovatelů na obce současně s tím, jak nový zákonný rámec nastaví tvrdší (restriktivnější) podmínky pro provozování hazardních her.

PRAKTICKÁ ČÁST

6 ÚŘAD MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHY 3 A JEHO ÚČAST NA BOJI PROTI HAZARDNÍM HRÁM

Městská část Praha 3 se nachází na východ od samotného centra metropole, její území tvoří pražská čtvrť Žižkov a část Královských Vinohrad a rozkládá se na 649 ha. Na konci roku 2015 zde žilo 72 507 obyvatel. Aktuální území Žižkova bylo dříve řídce osídlenou krajinou za hranicemi Prahy. Ke změně došlo až rozhodnutím Karla IV. z roku 1358, kdy musely být stráně kolem Prahy v okruhu tří mílí posázeny vinicemi. V roce 1837 se v obci nacházelo celkem 66 domů a usedlostí se 169 obyvateli a 216 kusů hospodářského dobytka. Ačkoliv většina těchto usedlostí už zanikla, jejich památku připomínají pouze místní názvy jako Hrabovka, Ohrada, Parukářka nebo Pražačka. V roce 1875 byly Zemským výborem rozděleny Královské Vinohrady na dva díly: dnešní Žižkov a Královské Vinohrady. Prvním starostou Žižkova byl Karel Hartig. K památkám na Praze 3 patří zejména největší česká jezdecká socha Jana Žižky z Trocnova, poté Olšanské hřbitovy nebo Žižkovská věž.^{70 71}

Samosprávu městské části Prahy 3 představuje zastupitelstvo a rada. Postavení a pravomoci samosprávy městské části určuje zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.⁷² Tento zákon vymezuje rovněž práva občanů v souvislosti s orgány samosprávy. Starostkou je aktuálně Ing. Vladislava Hujová za TOP 09, v jejíž kompetenci je aktuálně i otázka regulace hazardu.

6.1 Regulace hazardu na Praze 3 a její vývoj

Praha 3 je městskou částí, které se regulace hazardu také týká, a to konkrétně od roku 2012, respektive 2013. Záměrem Prahy 3 už v této době bylo dostat hazard ze svého území pryč kompletně. Po 1. lednu 2013 tedy po přijetí obecně závazné vyhlášky zmizelo z Prahy

⁷⁰ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 3. *Historie*. [online]

⁷¹ ČSÚ. *Obyvatelstvo Prahy podle městských částí 1991-2015*. [online]

⁷² Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

3 celkem 75 heren, a zbylo tam tehdy 70 heren a kasin, kde se nacházelo kolem tisícovky videoloterijních terminálů. Radnice Prahy 3 už tehdy ale měla plán zachovat do budoucna pouze sedm kasin, které budou muset dodržovat přísný kodex chování. To se postupně podařilo.

Omezení hazardu na Praze 3 se řídilo nejprve obecně závaznou **vyhláškou č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy**⁷³. Byla vydána zastupitelstvem hlavního města Prahy dne 19. 9. 2013 podle § 44 odst. 3 písm. a) a d) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a § 50 odst. 4 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 300/2011 Sb. Obecně závazná vyhláška omezila loterie a jiné podobné hry, podle § 50 odst. 3 zákona o loteriích jen na místa uvedená v příloze k této vyhlášce (pro jednotlivé části Prahy). Zakázala všechny herny na Praze 3.

Od září 2013 tak bylo na území Prahy 3 povoleno provozování pouze 7 kasin za podmínek stanovených „kodexem Prahy 3“ a zákonem č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů. Tímto došlo k velmi výraznému omezení hazardu, kdy ještě v roce 2010 na území Prahy 3 bylo provozováno skoro 120 heren se zhruba 1600 hracími automaty. V roce 2014 se to Praze 3 jevílo jako dostatečné, neboť s provozem kasin nezaznamenali žádné narušování veřejného pořádku, vzhledem k vybavení a přísné kontrole a evidenci nebyly navštěvovány rizikovými osobami.⁷⁴

Zmiňovaný „kodex“ – Kodex chování provozovatelů sázkových her byl usnesen Radou městské části č. 764 ze dne 09. 12. 2013 v návaznosti na platnou vyhlášku. Byl sice v účinnosti už předtím, ale s novou úpravou Kodex chování provozovatelů sázkových her upravil požadavky tak, aby odpovídal vydané obecně závazné vyhlášce hl. m. Prahy a rozšířil také požadavky městské části Praha 3 vůči provozovatelům. Majitelé a nájemci provozoven na daném území musí podle něj plnit a beze zbytku realizovat jedenáct bodů tohoto kodexu:⁷⁵

⁷³ Obecně závazná vyhláška č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy., kterou se stanoví místa a čas, na kterých lze provozovat loterie a jiné podobné hry, a kterou se stanoví opatření k omezení jejich propagace.

⁷⁴ Městská část Praha 3. Rada městské části. Usnesení č. 30 ze dne 14. 01.2015 Náměty regulace hazardních her na území hl. m. Prahy. č.j.: 42/2015.

⁷⁵ Městská část Praha 3. Rada městské části. Usnesení ze dne 09. 12. 2013. Kodex chování provozovatelů sázkových her - novelizace přílohy usnesení Rady městské části č. 669 ze dne 14. 11. 2012 (uvedení KODEXU do souladu s obecně závaznou vyhláškou hl. m. Praha č. 10/2013 Sb. Hl. m. Prahy ze dne 19. 9. 2013). č.j.: 847/2013.

- Neprovozovat žádné technické sázkové zařízení (dále jen „TSZ“) na Praze 3 mimo místa zmíněna uvedena v příloze obecně závazné vyhlášky hl. m. Prahy.
- Označení provozoven musí respektovat zákonné normy.
- Na provozovně musí být kamerový systém a záznamy z něj musí poskytnout orgánu oprávněnému provádět kontrolu jejich provozu.
- Provozovatelé nesmí umisťovat žádnou reklamu na provozovny.
- Provozovatelé musí udržovat vnější vzhled provozoven a čistotu v jejich bezprostředním okolí.
- Provozovny musí být zajištěny před možností nahlížet dovnitř.
- Vizualizace provozoven musí splňovat požadavky dle obecně závazné vyhlášky.
- Provozovatelé musí do provozovny umožnit vstup pověřenému zástupci Prahy 3. Pokud by chtěli svou provozovnu rozšířit o více než 10 % zdokumentované podlahové plochy či zřídit nové provozovny, musí požádat městskou část Praha 3 o schválení, pakliže by to nesplnili, šlo by o hrubé porušení tohoto kodexu.
- Provozovatelé musí přijmout opatření proti vstupu osob podnapilých, mladších 18 let, proti rušení nočního klidu, dále musí zajistit součinnost MP Praha 3. Musí provádět vizuální kontroly (příp. pracovník stálé bezpečnostní služby), nebo provést kontrolu za pomoci technického zařízení umožňujícího obsluze provozovny zkontrolovat návštěvníka před vpuštěním do provozovny. Také by se měli připojit do programu Českého institutu pro výzkum závislostí, kterému rovněž poskytnou ve svých provozovnách jistý prostor k prezentaci materiálů týkající se zodpovědného hraní, poskytovat přehled o odvodech.
- Provozovatelé se musí na výzvu scházet s pověřenými zástupci městské části Praha 3 pro vyhodnocení účinnosti přijatých opatření aj.
- Poslední bod zavazuje splnit výše uvedené do konkrétního data, které se zvolí při podpisu Kodexu s provozovatelem.

Rozhodnutí o zachování 7 kasin v městské části Prahy 3 se ovšem setkal s vlnou nevole od tehdejší opozice, jak uvádí Chvátalová⁷⁶. ODS totiž podle ní již v předešlém volebním období prosazovala nulovou toleranci hazardu na Praze 3. Vytlačení hazardního byznysu, který na sebe nabaluje sociální problémy a majetkovou i násilnou kriminalitu, mělo tehdy jasnou podporu veřejnosti a tehdejší starostka takový plán i během tehdejší koaliční spolupráce jednoznačně podporovala. Vstřícný krok koalice vůči hazardní lobby byl tehdy obhajován faktem, že bez existence hazardu nedostanou městské části peněžní výtěžky z výherních automatů, které inkasuje hlavní město, díky čehož by neměly být prostředky na sportovní činnost. V říjnu 2013 magistrát rozhodl, že finance pro městské části budou rozdělovány na základě množství výherních automatů na území městské části. Pokud by tak na Praze 3 nebyly v roce 2014 žádné herny, nedostala by městská část další rok žádné finance.

V roce 2015 pak ale stejně vyšla novelizace uvedené obecně závazné vyhlášky, a to **Obecně závazná vyhláška č. 10/2015 Sb. hl. m. Prahy, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy, kterou se stanoví místa a čas, na kterých lze provozovat loterie a jiné podobné hry** (s platností od ledna 2016). Nová vyhláška změnila především znění přílohy, která vyjmenovává povolené provozovny. Ve vyhlášce č. 10/2015 Sb. hl. m. Prahy pak už je povoleno jen těchto pět kasin (dvě zrušena kvůli tomu, že v nich neprobíhala živá hra, což by podle pravidel měla⁷⁷):⁷⁸

- Husitská 109/66 – bez omezení,
- Koněvova 1686/112 – bez omezení,
- Koněvova 1956/214 bez omezení,
- Náměstí Jiřího z Poděbrad 853/16 – bez omezení,
- Prokopova 150/19 – bez omezení.

Dále vyhláška zakazuje reklamu (i jiná forma propagace, nabízení nebo oslavování loterií a jejich hraní, kterou jinak nelze označit za reklamu na loterie) na veřejně přístupných

⁷⁶ CHVÁTALOVÁ, K. *Praha 3: Hazard nám schválili za zády, zlobí se opoziční ODS*. [online]

⁷⁷ TRLIFAJ, Š. *Praha ruší herny, co se změní na Praze 3? Skončí dvě kasina*. [online]

⁷⁸ Obecně závazná vyhláška č. 10/2015 Sb. hl. m. Prahy, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy, kterou se stanoví místa a čas, na kterých lze provozovat loterie a jiné podobné hry

místech na území hlavního města Prahy. Vyhláška dále nařizuje úpravu vzhledu provozoven následovně:⁷⁹

- výlohy, vstup, okna a jiné otvory musí být technicky zabezpečeny tak, aby nebylo možné nahlížet do vnitřních prostor provozovny a provozovny je nezbytné jasně označit (ale ne jako reklamu a ne rušivě) nápisem „Herna“ či „Kasino“ (eventuálně „Casino“), dále a to dle druhu povolení k provozování loterií vydaného dle zákona o loteriích;
- nikde jinde na budově nebo provozovně označení být nesmí;

Vyhláška dále zachovává povinnost zabezpečení dozoru a obsluhy provozovny před návštěvami osob mladších 18 let, s čímž souvisí i povinnost vyžadovat při vstupu předložení průkazu totožnosti od všech návštěvníků. Provozovatelé dále musí na Praze 3 vést denní jmennou evidenci návštěvníků v rozsahu a způsobem stanoveným zákonem o loteriích a také musí provozovnu vybavit zabezpečovacím zařízením a monitorovacím zařízením, pořizovat a uchovávat záznamy.⁸⁰

Přímo na Praze 3 tak rokem 2015 k výrazným změnám nedošlo, neboť jde o městskou část, která hazard postupně omezuje už několik let. Od 1. ledna 2015 tedy zůstala jen některá kasina. Zavírání zakázaných heren se sice protáhlo, neboť provozovatelé podávali odvolání, v roce 2015 v létě ovšem podle radnice skutečně všechny zavřely. Zbylých 5 kasin bude fungovat, ale pouze ve spřízněném režimu. Radnice se snaží rovněž ve spolupráci s policií potírat nelegální herny. Pokud ovšem dojde k úplnému odstranění hazardu z ulic Prahy 3, o něž se snaží většina politických stran, není v současnosti jasné. Postupnými kroky je k němu ale městská část pořád přibližuje.⁸¹

Při dalším rozhodování o regulaci hazardu na Praze 3 se pak v budoucnu bude zapotřebí vždy současně zabývat riziky možnosti vzniku tzv. černých heren. Dále bude pro Prahu 3 zásadní zohledňovat situaci, kdy dle platné metodiky rozdělování výnosů z loterní na území hl. m. Prahy dojde s nulovou tolerancí ke ztrátě značné části příjmů do rozpočtu

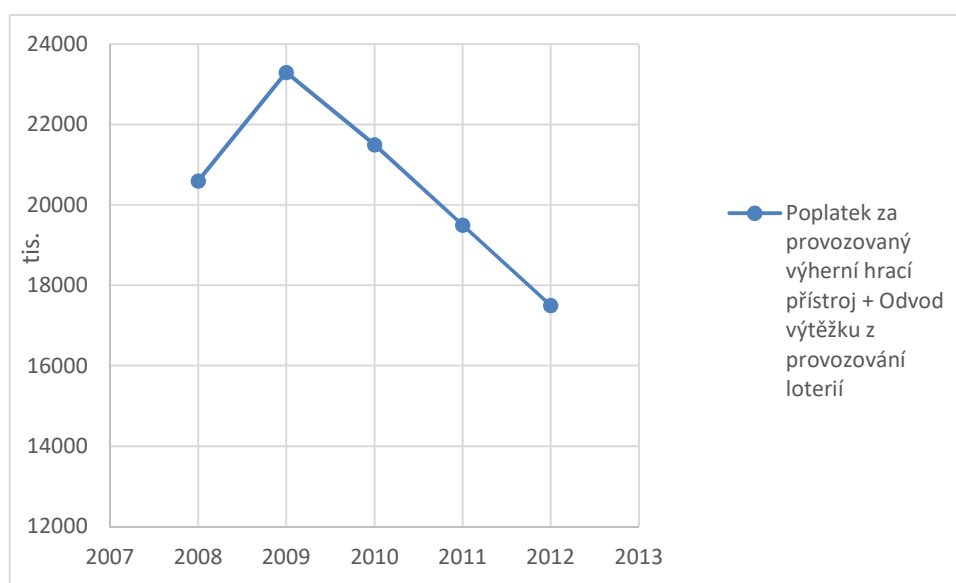
⁷⁹ Obecně závazná vyhláška č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy., kterou se stanoví místa a čas, na kterých lze provozovat loterie a jiné podobné hry, a kterou se stanoví opatření k omezení jejich propagace, § 4.

⁸⁰ Obecně závazná vyhláška č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy., kterou se stanoví místa a čas, na kterých lze provozovat loterie a jiné podobné hry, a kterou se stanoví opatření k omezení jejich propagace, § 6.

⁸¹ TRLIFAJ, Š. *Praha ruší herny, co se změní na Praze 3? Skončí dvě kasina.* [online]

městské části (tedy omezení sportu dětí a mládeže). Pokud budou navrženy změny vyhlášky, tak jejich realizace by měla přicházet až po pravomocně dokončených správních řízeních o zrušení povolení provozování loterií a jiných podobných her na adresách, které nejsou součástí platné vyhlášky (v roce 2014 jich bylo na Praze 3 ještě 32 provozoven se 187 hracími automaty). Vzhledem k připravovanému zákonu o loteriích, respektive čekání na jeho vstoupení v platnost se jeví jako vhodné počkat se změnami až poté, neboť lze očekávat, že jeho platností dojde k výrazné regulaci bez ohledu na vyhlášku hl. města Prahy.⁸²

Graf č. 2: Příjmy z hazardu na Praze 3 v letech 2008-2012



Zdroj: vlastní zpracování z druhotných dat:

<http://www.praha3.cz/samosprava/zastupitelstvo/rozpocet-mc-praha-3>

V roce 2012 došlo k významnému poklesu příjmů, a to v souvislosti s obecně závaznou vyhláškou č. 18/2011 Sb. hl. města Prahy, kterou se stanoví místa a čas, na kterých lze provozovat loterie a jiné podobné hry. V tomto důsledku již nemůže městská část Praha 3 počítat s objemově významnými příjmy, kterými byl poplatek za provozovaný výherní

⁸² Rada městské části Prahy 3. Usnesení č. 30 ze dne 14. 01.2015 Náměty regulace hazardních her na území hl. m. Prahy. č. j.: 42/2015.

hrací přístroj a odvod výtěžku z provozování loterií. Stejně tak je tomu u správních poplatků.⁸³

6.2 Vyhodnocení postoje vedení radnice k danému problému

Pro zjištění názoru na regulaci hazardu na Praze 3 byl sestaven polostrukturovaný rozhovor, který byl proveden se dvěma respondenty, s předsedou finančního výboru Tomášem Štampachem a s paní starostkou Ing. Vladislavou Hujovou. Prvotní kontakt s respondenty proběhl pomocí elektronické pošty.

Krátké představení respondentů:

Bc. Tomáš Štampach je zastupitelem za Stranu svobodných občanů a je předsedou finančního výboru, což je poradní orgán Zastupitelstva městské části pro oblast hospodaření s majetkem a finančními prostředky městské části Praha 3. Rozhovor proběhl dne 7.10.2016 v 10 hodin v prostorách Úřadu městské části Prahy 3.

Ing. Vladislava Hujová je členkou TOP 09, od roku 2010 je starostkou městské části Praha 3 a v roce 2014 se stala zastupitelkou Hlavního města Prahy.⁸⁴ Rozhovor byl uskutečněn dne 14.11.2016 v 15 hodin a proběhl také v budově Úřadu městské části Prahy 3. (Z důvodu rozsahu práce byl celý přepis rozhovoru s paní starostkou vložen do Přílohy č. 1 na stranu 83.)

Rozhovor obsahoval tyto otázky:

- **Jak velký dopad měla regulace na rozpočet?**

Tomáš Štampach: „Ještě rozpočet na rok 2012 počítal s příjmy za "hazard" s těmito částkami: Poplatek za provozovaný výherní hrací stroj - 12,5 mil. Kč a Odvod výtěžku z provozování loterií - 5 mil. Kč., v součtu tedy plánované příjmy do rozpočtu městské části dělaly 17,5 mil. Kč. Tato částka pochopitelně po regulaci hazardu v rozpočtech od roku 2013 chybí.“

⁸³ ODBOR EKONOMICKÝ ÚŘADU MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 3. *Rozpočet městské části Praha 3 na rok 2013.* [online]

⁸⁴ NAŠI POLITICI, *Ing. Vladislava Hujová.* [online]

Vladislava Hujová: „Zatím vzhledem k tomu, že Magistrát hlavního města Prahy přerozděluje finance, které plynou z loterií a herního průmyslu, tak se nedá říci, že by to mělo fatální vliv na rozpočet a městská část Praha 3 financuje z těchto financí především sportovní aktivity dětí a mládeže, činnost sportovních a tělovýchovných jednot, takže i v letošním roce počítáme celkem na všechny neziskové organizace, že rozdělíme celkem 14,5 miliónů korun.“

- **Co bylo hlavním důvodem tak rozsáhlé regulace v městské části?**

Tomáš Štampach: „Dle mého názoru "volání obyvatel městské části" po nulové toleranci hazardu. Občané se domnívali, že ubyde negativních jevů spojených s hazardem jako je kriminalita, rušení nočního klidu či zánik zastaváren, které často ve velkém nacházely v sousedství heren. Osobně se však domnívám, že nulová tolerance hazardu je jen čirý politický populismus a naprosto s ní nesouhlasím, totéž se týká i samotné regulace hazardu, nemůžu souhlasit s jakýmkoliv omezováním soukromého podnikání. Nehledě na to, že zánik legálních heren má za následek vznik heren nelegálních (např. i v podobě "soukromých klubů"), poslední statistiky ukazují, že i přes úbytek heren přibývá gamblerů. Nelegální herny pochopitelně neodvádějí finanční prostředky, tudíž finance následně chybí ve státním rozpočtu i rozpočtu obcí. A tím že vznikají nelegální herny, tak je i obtížnější kontrola strážců zákona nad případnými negativními jevy spojených s hazardem.“

Vladislava Hujová: „Vzniklo to de facto tím, že některé městské části v našem okolí, tedy především Praha 2 zakázala provoz heren, kde byly ty obyčejné hrací automaty, takové ty na tu kliku a došlo k tomu, že ti provozovatelé se přemístili do nejbližší městské části, a bohužel to byla Praha 3. Takže ten nárůst byl významný. A my jsme se rozhodli nejprve k nulové toleranci, takže jsme zrušili v obecně závazné vyhlášce všechny herní místa.... Ale začali se nám objevovat černé herny z těch automatů, které měli být vyřazeny, takže při další změně vyhlášky jsme řekli, a z důvodu taky toho právě, že došlo k přerozdělování financí podle hracích automatů z magistrátu, tak jsme řekli, že asi tohle extrémní řešení není dobré. Prohibice, ať je to v čemkoliv v podstatě asi není úplně to šťastné řešení, takže jsme zpátky zařadili 7 adres, ale které tady v historicky byly, co měli statut casina.“

- **Zkoumala nějakým způsobem radnice vliv regulace z původního počtu 155 na dnešních 5 heren na městskou část nebo samotné obyvatele? Především úbytek negativních jevů spojovaných s hazardem (kriminalita, zneužívání soc. dávek, rušení nočního klidu atd.)? Pokud ano, co zjistila?**

Tomáš Štampach: „*V souvislosti s výše uvedeným toto opravdu nemůžu komentovat, tímto se radnice zabývala v předchozím volebním období, kdy jsem nebyl zastupitel.*“

Vladislava Hujová: „*Ano, průběžně se nám tady kriminalita snižuje. Můžu se domnívat, že je to kvůli tomu, že se tady ty herny se odstranily, protože prostě ten koloběh v podstatě herna, zastavárna, bazar jaksi byl obecně známý, ale těžko všechny ty věci bude dohledatelný.*“

- **Jaké jsou další plány s hazardem na Praze 3? Nulová tolerance?**

Vladislava Hujová: „*Co se týká těch casin. Pokud dodržují tahle pravidla, tak s nimi nemáme problém, problém spíš vidím v tom, že není to celoměstsky řešený problém, protože ten gambler jako nerozlišuje hranice městské části, on i když bydlí u nás a někde v podstatě v okolních částech jsou normální, obyčejné herny, tak si tam jde zahrát, takže ten systém by měl být jednotný pro celou Prahu, ale zároveň říkám, že nulová tolerance pro celou Prahu to neřeší, protože je tu velké riziko černého hazardu. Já vím, když jsme my vyhlásili takzvanou nulovou toleranci, tak policie dělala takovou akci po všech městských částech a nejvíc automatů jako na černo zabavila v Praze 2 a 3. Takže ono to zní dobře, populisticky, ale problém je spíše v těch sázkových hrách, co jsou teďkom po internetu. Jde o to, že utíkají velké peníze... Já jsem pro řízený proces a eventuálně jaksi se musí nějak řešit ten výpadek financí, které kdysi z těch sázkových her financovaly celý sport, protože to se nedá přenášet na městské části. Takže nulová tolerance je dobrá, ale prostě ta společnost není ideální.*“

6.2.1 Shrnutí názorů vedení radnice

- Určitým způsobem se snížily příspěvky na podporu sportu a trávení volného času mládeže, ale díky novému systému přerozdělování financí ze strany Magistrátu

hlavního města Prahy ne o tolik, aby se z vybraných peněz nedokázaly uspokojit všechny organizace, ať už z oblasti sportu, kultury či sociální péče.

- Bc. Tomáš Štampach, který jako předseda poradního orgánu zastupitelstva v oboru hospodaření s majetkem a finančními prostředky se dívá na celou problematiku jinou optikou a úbytek financí v rozpočtu vidí oproti paní starostce Ing. Vladislavě Hujové mnohem negativněji.
- Hlavním důvodem rozsáhlé regulace byla nespokojenost občanů, a to bylo způsobeno tím, že se na území Prahy 3 přesunuly provozovny heren z okolních městských částí, kde byla vyhlášena nulová tolerance a tím pádem vzrostly negativní jevy v podobě zvýšeného výskytu kriminality, počtu zastaváren a bazarů.
- Kriminalita se snižuje a hlavně je to znát na úbytku negativních názorů občanů.
- V nulové toleranci není cesta, kterou by chtěla radnice jít, jednou už ji vyzkoušela a měla za následek velký nárůst nelegálních heren a stále to vedlo k situaci, že nad hazardem byla menší kontrola než, když několik provozoven bylo povoleno. Zároveň radnice nechce úplně omezovat hráče a podnikatele v této oblasti. Je to nějaká svoboda podnikání a hráči, kteří mají hraní jako určitý styl zábavy a nezneužívají sociální dávky a neohrožují existenčně celé rodiny. K tomu slouží nové pravidla a přísný dohled.

7 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM - NÁZORY OBYVATEL PRAHY 3 NA REGULACI HAZARDU

V této kapitole budou interpretovány výsledky dotazníkového průzkumu s obyvateli Prahy 3.

7.1 Cíl dotazníkového šetření a výzkumné předpoklady

Cílem dotazníkového šetření je zjistit názory a znalost obyvatel Prahy 3 ohledně regulace hazardu v jejich aktuálním bydlišti.

Výzkumný předpoklad 1: *Přínos z příjmů z hazardu obcím je hodnocen jako negativní.*

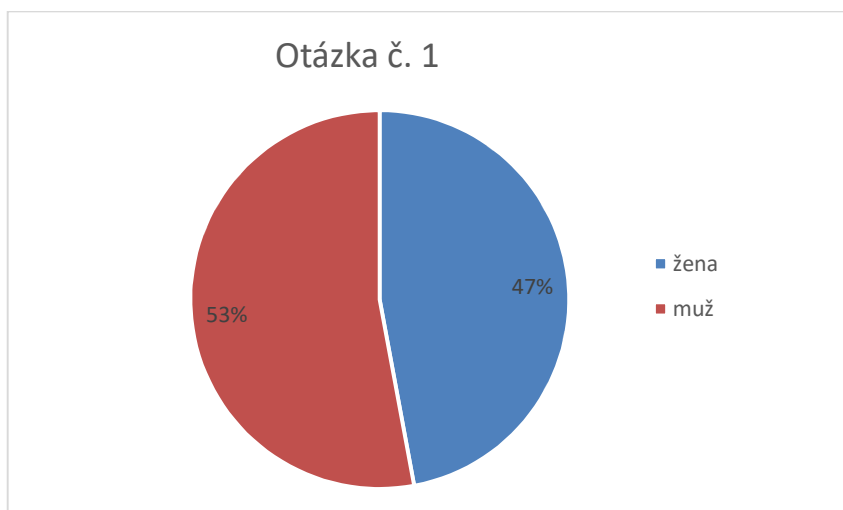
Výzkumný předpoklad 2: *Občané nevědí o regulaci hazardu na Praze 3.*

Výzkumný předpoklad 3: *Občané žádají další omezování hazardních her a hracích automatů v obcích.*

7.2 Interpretace výzkumu

Výzkumu se nakonec zúčastnilo celkem 206 respondentů z celkem 250 oslovených. Ovšem 44 respondentů nevedlo bydliště na Praze 3, tudíž s nimi dotazník nebyl vyplňován.

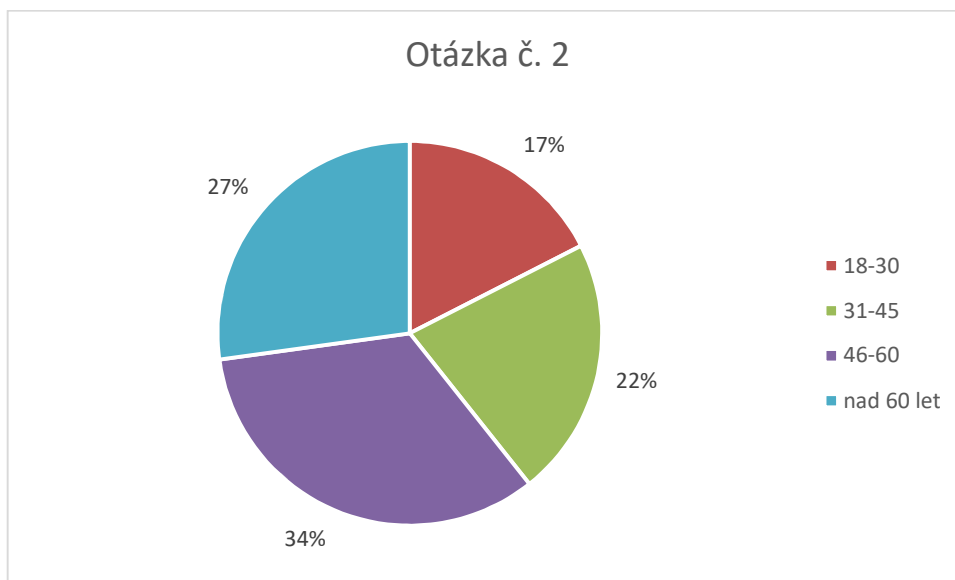
Graf č. 3: Vaše pohlaví?



Zdroj: vlastní zpracování

Mezi respondenty převažovali muži. Těch se ve výzkumu objevilo celkem 52,9 % a žen pak zbývajících 47,3 %.

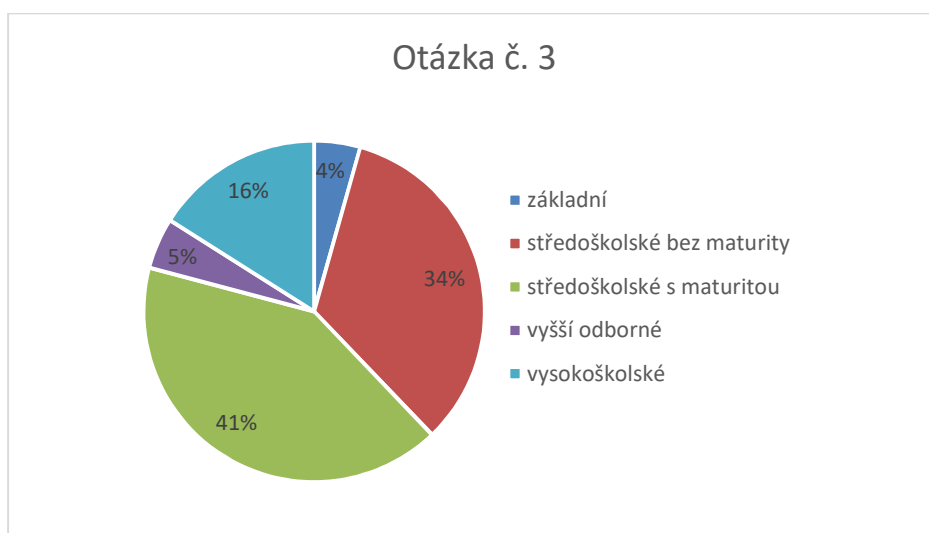
Graf č. 4: Kolik je Vám let?



Zdroj: vlastní zpracování

Mezi respondenty převládala starší věková skupina obyvatel, tedy lidé ve věku 46 až 60 let (33,49 %), poté za nimi v početnosti byli lidé z nejstarší věkové skupiny obyvatel ve věku nad 60 let (27,18 %), následovali lidé ve věku 31 až 45 let (21,84 %) a nejméně bylo nejmladší věkové kategorie 18-30 let (17,47 %).

Graf č. 5: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

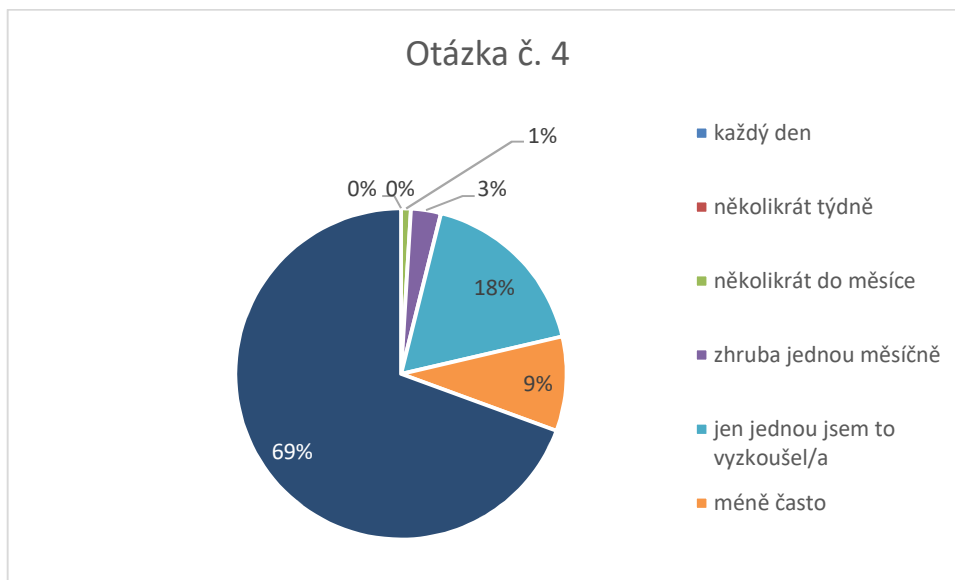


Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska vzdělanostního převážili lidé se středoškolským vzděláním se SŠ s maturitou, kteří tvořili 41,26 % respondentů. Na druhém místě byli v početnosti lidé s nejvyšším

dosaženým vzděláním středoškolským Se SŠ bez maturity (33,49 %), poté vysokoškoláci (16,02 %), následovali lidé s nejvyšším dosaženým vzděláním vyšším odborným (4,85 %) a nejméně bylo respondentů se základním vzděláním (4,36 %).

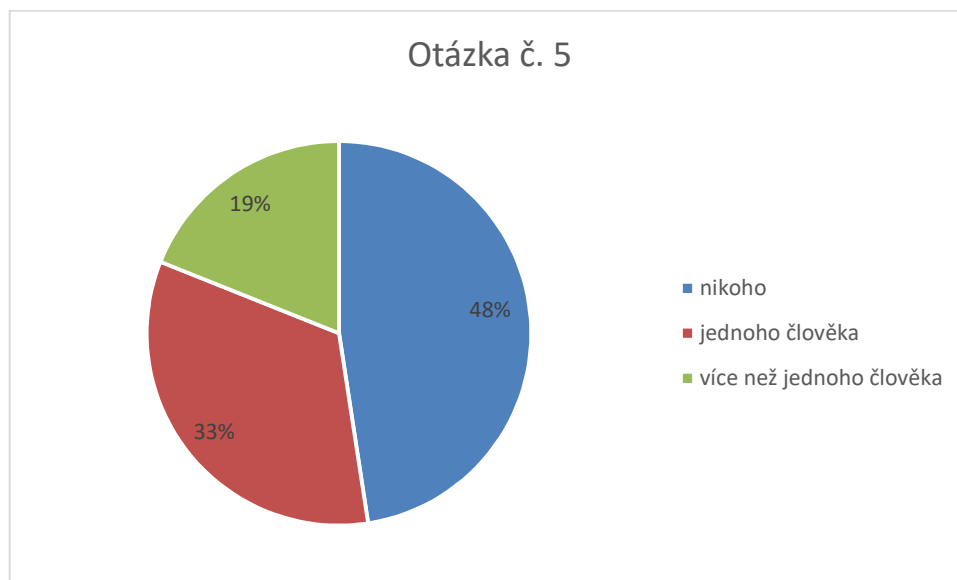
Graf č. 6: Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?



Zdroj: vlastní zpracování

Z dotázaných respondentů jen malé procento potvrdilo, že se věnují hraní hazardních her. Z nich ani jeden nevedl, že by se hazardu věnoval každý den nebo i několikrát týdně. Pouze 0,97 % uvedlo, že se této „zábavě“ věnuje několikrát do měsíce, 2,91 % se hazardu věnuje zhruba jednou měsíčně. Dalších 17,47 % pak uvedlo, že si to jednou vyzkoušeli, ale zřejmě je to nezaujalo natolik, aby se věnovali hraní hazardních her pravidelně. Poté 9,22 % uvedlo, že se hazardu věnují méně často, zřejmě jde o nepravidelné hráče, kteří se tomu věnují příležitostně. Zbýlých 69,42 % tedy skoro tři čtvrtiny dotázaných uvedly, že se nikdy nevěnují hraní hazardních her. Je ovšem otázka, nakolik si např. patologický hráč přizná, že se věnuje hazardu pravidelně nebo třeba denně.

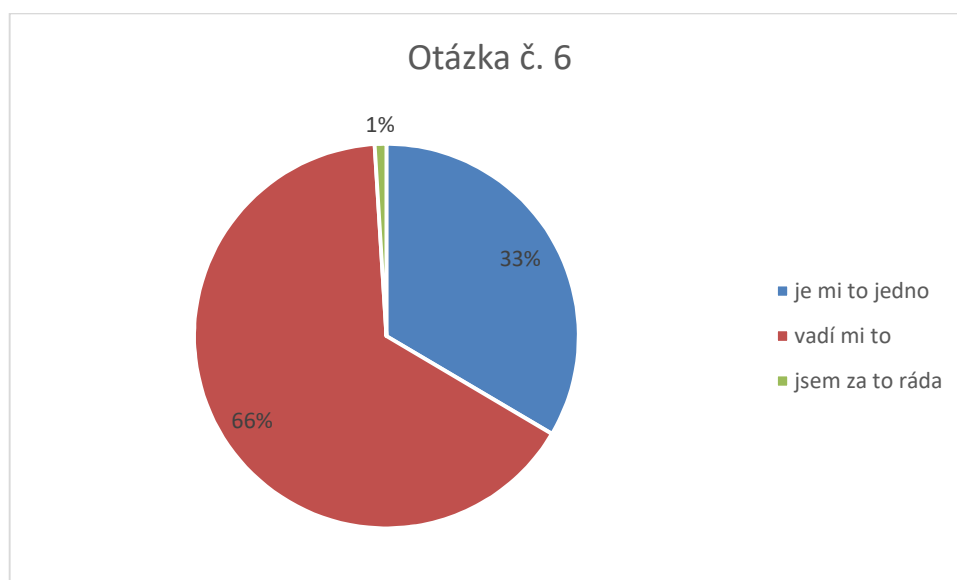
Graf č. 7: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hrám?



Zdroj: vlastní zpracování

Necelá polovina dotázaných (47,57 %) uvedla, že neznají nikoho ve svém okolí, kdo by propadnul hazardu. Dalších 33,49 % uvedlo, že znají ve svém okolí jednoho člověka, který se hazardu věnuje. Zbýlých 18,93 % pak uvedlo, že znají více než jednoho člověka, který propadl hazardnímu hraní.

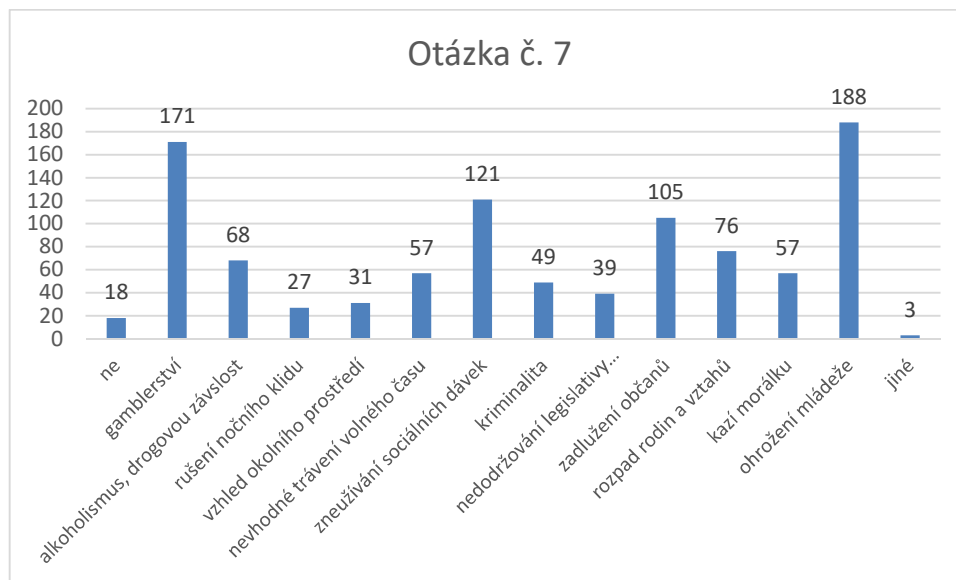
Graf č. 8: Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?



Zdroj: vlastní zpracování

Více než polovina respondentů (65,53 %) uvedla, že jim vadí přítomnost heren v jejich okolí. Dalších 33,49 % dotázaných uvedlo, že je jim to jedno a pouze 0,97 % uvedlo, že jsou za to rádi.

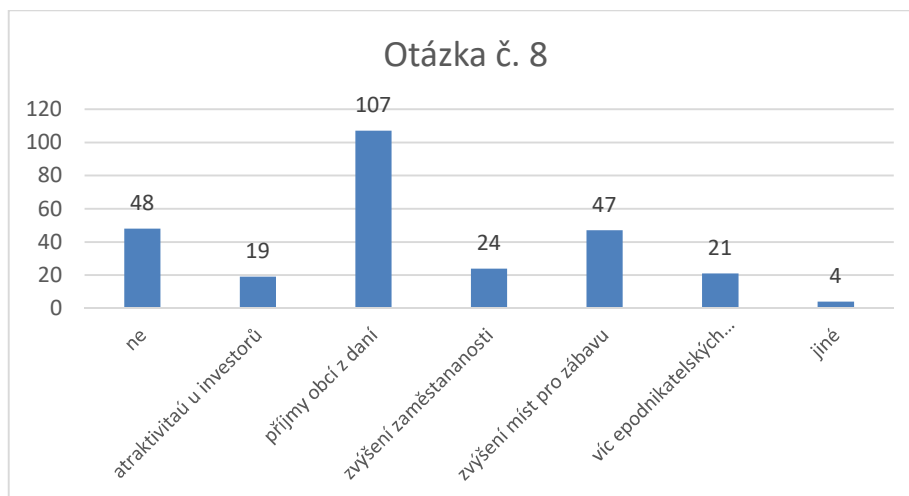
Graf č. 9: Přináší podle Vás hazard obcím nějaká negativa?



Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky odpovědí jsou u této otázky zobrazeny tak, že procento odpovědí u každé varianty znázorňuje zde procento z celkového počtu respondentů (ne odpovědí jako u předešlých otázek), a to vzhledem k tomu, že zde měli respondenti možnost zvolit více odpovědí současně. Z odpovědí tak vyplývá, že největší ohrožení respondenti viděli v ohrožení mládeže (91,26 % respondentů), poté v rozvoji gamblerství (83 %), také ve zneužívání sociálních dávek (58,78 %). Více než polovina pak ještě v zadlužení občanů (50,97 %). Dále se pak 36,9 % respondentů ještě shodlo na tom, že negativem bude i rozpad rodin a vztahů, 33 % uvedlo i alkoholismus či drogovou závislost, 27,8 % poté nevhodné trávení volného času nebo 27,67 % uvedlo negativní narušení morálky obyvatel obce. Jen 8,78 % pak uvedlo, že podle nich hazard v obci nepřináší žádná negativa.

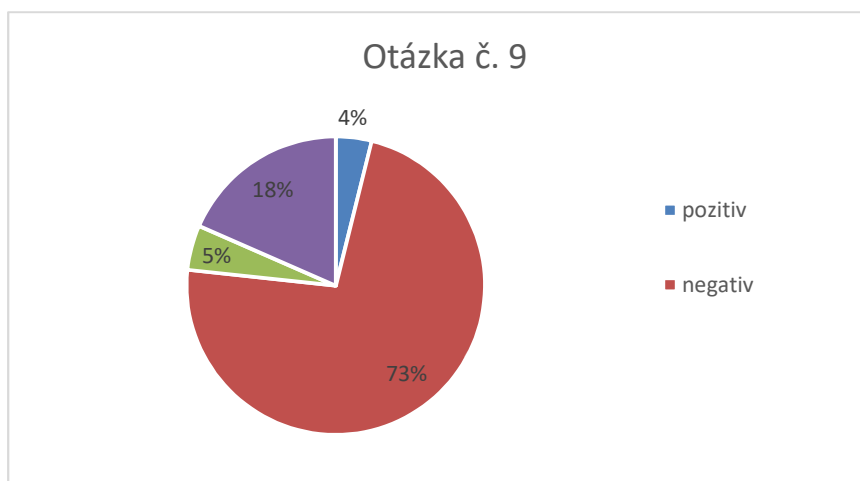
Graf č. 10: Mohou podle Vás herny a hazard v obcích přinést i nějaká pozitiva?



Zdroj: vlastní zpracování

I zde jsou výsledky zobrazeny jako u předešlé otázky. Je možné tak říci, že větší polovina respondentů uvedla, že pozitivem budou určitě příjmy obcí z daní (51,94 %), poté 22,81 %, že díky hernám dochází ke zvýšení míst pro zábavu. Celých 23,3 % pak uvedlo, že žádná pozitiva podle nich hazard obcím nepřinese. Následně 11,65 % uvedlo zvýšení zaměstnanosti, 10,19 % pak zvýšení počtu podnikatelských příležitostí, 9,22 % atraktivitu pro investory a 1,94 % uvedly možnost jiné.

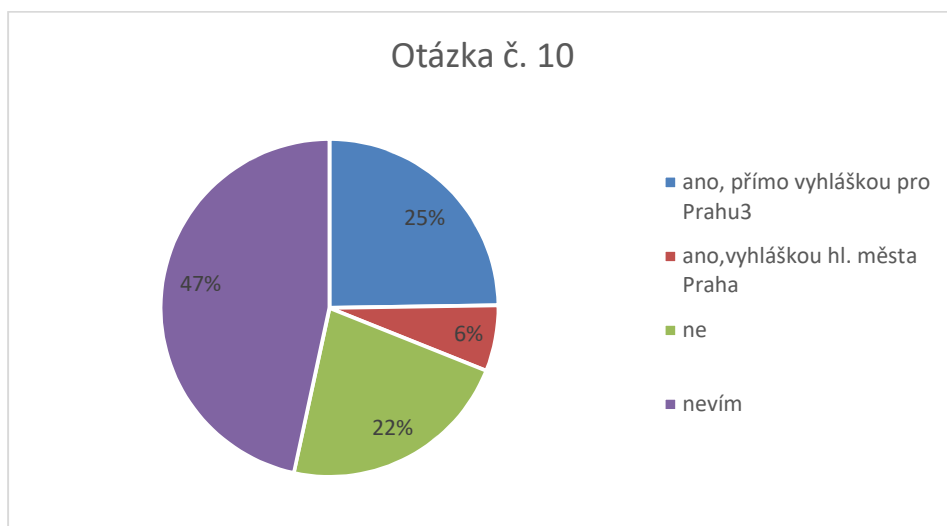
Graf č. 11: Čeho přináší hazard pro obce více?



Zdroj: vlastní zpracování

Pokud měli respondenti srovnat, čeho hazard obcím přináší více, 72,81 % z nich se shodlo, že přináší spíše více negativ. Pozitiv uvedlo 3,88 % dotázaných občanů. Dalších 18,44 % uvedlo možnost „netuším“ a zbylých 4,85 % pak možnost, že je ten poměr vyrovnaný.

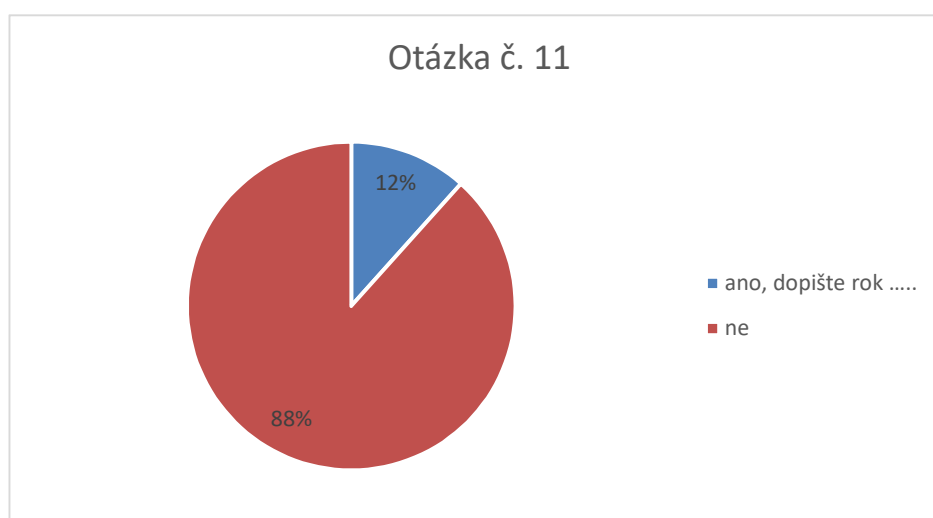
Graf č. 12: Je na Praze 3 legislativně (vyhláškou) regulován hazard?



Zdroj: vlastní zpracování

Správně na tuto otázku odpovědělo pouhých 6,31 % dotázaných respondentů, kteří uvedli, že je hazard na Praze 3 regulován vyhláškou hl. m. Prahy. Dalších 24,76 % mylně uvedlo, že vyhláškou přímo pro Prahu 3, dále 22,33 % chybně odpovědělo, že na Praze 3 hazard není regulován a 46,6 % rovnou přiznalo, že neví.

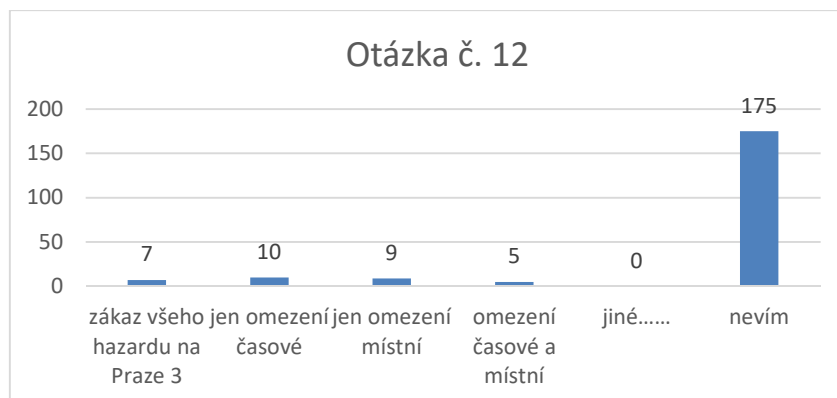
Graf č. 13: Pokud ano, víte od kdy?



Zdroj: vlastní zpracování

Na tuto otázku odpovědělo kladně 11,65 %, ovšem pouze 15 z 24 takto odpovídajících respondentů správně uvedlo rok 2013. Dalších 5 pak uvedlo rok 2012, což by bylo ještě možné považovat za správnou odpověď, i když vyhláška nabyla platnosti až v roce 2013. Další 3 respondenti pak uváděli roky 2010, 2016 a 2000, jeden pak uvedl rok 2015, možná slyšel o novelizaci předcházející vyhlášky. Zbýlých 88,35 % pak rovnou uvedlo, že neví.

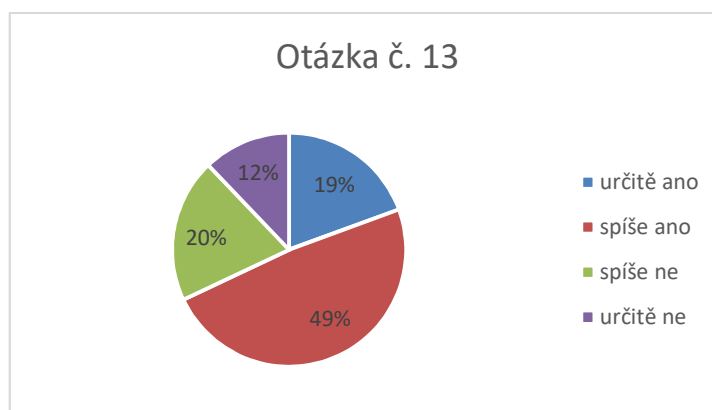
Graf č. 14: Pokud ano, čeho všeho se týká?



Zdroj: vlastní zpracování

Správnou odpovědí zde bylo, že přímo Prahy 3 se týká pouze omezení místní. Takto odpovědělo jen 4,37 % dotázaných. Dalších 3,4 % pak chybně uvedly, že jde o kompletní zákaz veškerého hazardu na Praze, poté se 4,85 % domnívalo, že jde o omezení časové (to funguje v některých jiných částech Prahy), poté 2,43 % uvedly jak časové, tak místní omezení. Zbýlých 84,95 % pak opět rovnou přiznalo, že neví, čeho se vyhláška o hazardu týká.

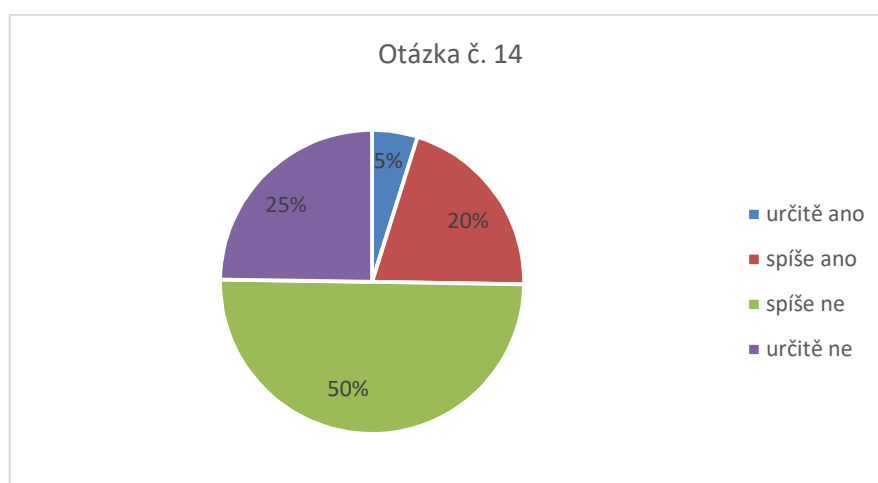
Graf č. 15: Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?



Zdroj: vlastní zpracování

Větší polovina dotázaných občanů (68,3 %) by byla pro úplný zákaz hazardu v obcích. Konkrétně se 19,42 % vyslovilo pro rázné ano odpovědí „určitě ano“, dalších 48,54 % pak uvedlo, že by spíše bylo pro úplný zákaz hazardu v obcích. Ovšem 19,9 % se pak domnívalo, že by spíše nemělo dojít k úplnému zákazu hazardu v obcích a 12,13 % bylo striktně určitě proti zákazu hazardu v obcích.

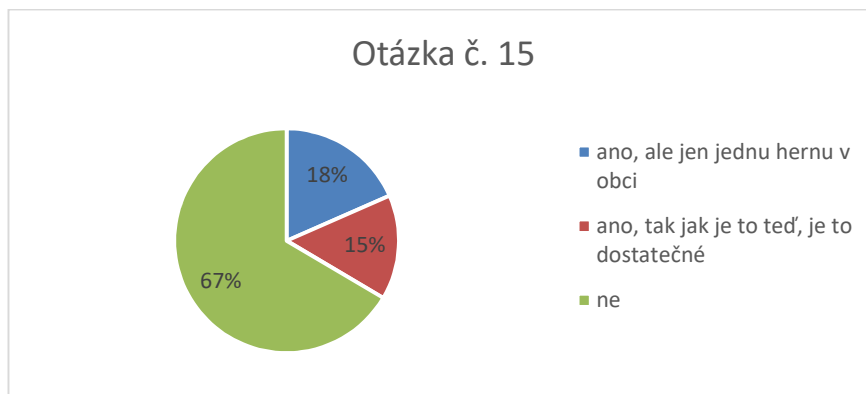
Graf č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, že by došlo k přesunutí heren do okrajových míst obce nebo speciálně určených okrajových měst?



Zdroj: vlastní zpracování

Občany by podle všeho proti dalšímu neomezování hazardu nepřesvědčilo ani to, pokud by došlo k přesunutí heren do okrajových míst obce. Jen 4,85 % uvedlo, že by to pro ně určitě byl argument, pro 20,39 % by to byl spíše argument. Ovšem 50 % pak uvedlo, že by to pro ně spíše nebyl argument pro další neomezování hazardu a pro 24,75 % by to nebyl argument určitě.

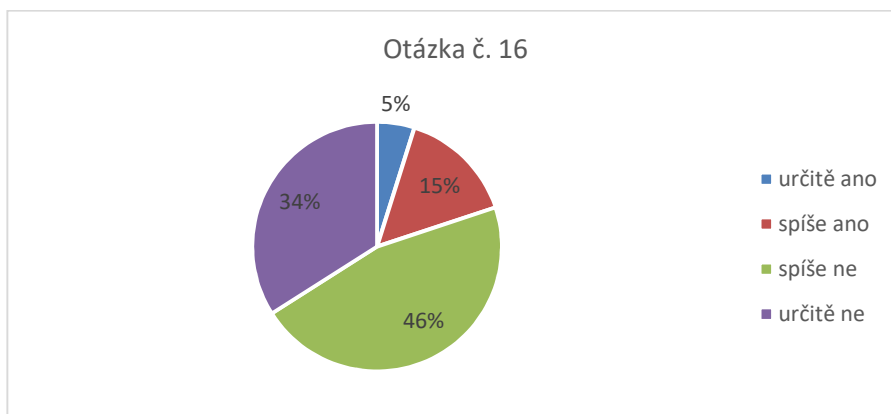
Graf č. 17: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, že by došlo k omezení počtu heren v obcích?



Zdroj: vlastní zpracování

Argumentem pro další neomezení by pro 66,3 % nebylo ani to, že by došlo k dalšímu omezení počtu heren v obcích. Pro 18,5 % by to byl argument, kdyby došlo na omezení jen na jednu hernu v obcích, podle 15,1 % je pak aktuální situace omezení dostatečná.

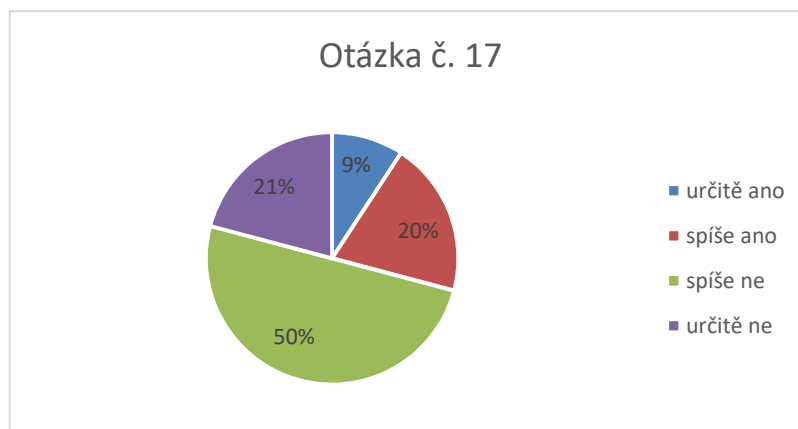
Graf č. 18: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, že by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?



Zdroj: vlastní zpracování

Ani zpřísnění kontrol ohledně hráčů by větší polovinu respondentů nepřesvědčilo pro další neomezování heren v obcích. Jen 4,85 % uvedly, že by to pro ně určitě argument byl, pro dalších 15,05 % by to byl spíše argument. Dále pak 46,11 % uvedlo, že by to pro ně spíše argument pro další snižování heren nebyl a pro 33,98 % určitě ne.

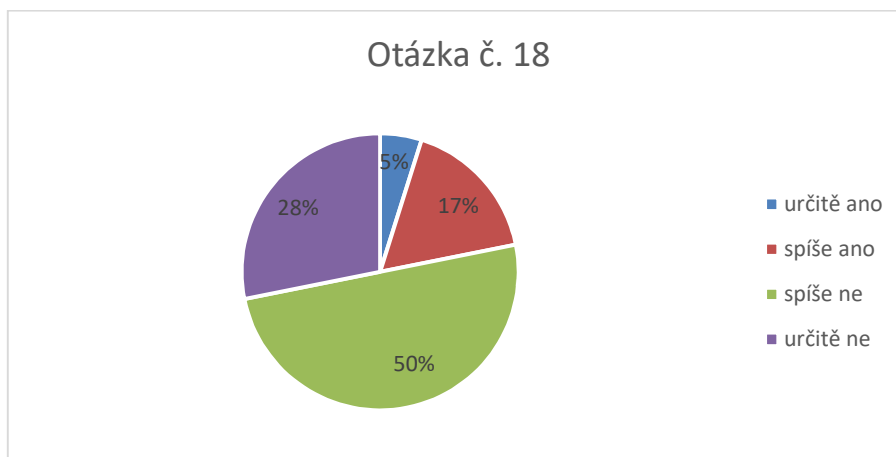
Graf č. 19: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?



Zdroj: vlastní zpracování

Negativně se dotázaní občané Prahy 3 postavili i k tomu, že by došlo k zpřísnění kontrol heren ohledně jimi dodržovaných pravidel daných vyhláškou aj. Polovina (50 %) uvedla, že by to pro ně argument spíše nebyl, pro dalších 20,87 % by to argument určitě nebyl. Dále pak 19,9 % uvedlo, že by je to spíše přesvědčilo k tomu, aby byli proti dalšímu rušení heren a pro 9,22 % by to byl určitě argument proti dalšímu rušení.

Graf č. 20: Byl by pro Vás argumentem pro další neomezování hazardu v obcích fakt, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?



Zdroj: vlastní zpracování

Ani přesun příjmů z daní z hazardu na dobré účely ve smyslu podpory sportu pro většinu dotázaných nebyly zajímavé k tomu, aby změnili svůj názor na další regulaci hazardu

v obcích. Jen 4,85 % uvedlo, že by je to určitě přesvědčilo proti další regulaci, dalších 16,99 % by to přesvědčilo spíše. Poté 50 % odpovědělo, že by je to spíše nepřesvědčilo a zbylých 28,16 % by to nepřesvědčilo určitě.

7.2.1 Zjišťování závislosti odpovědí

Byla zkoumána závislost věku a pohlaví na vybraných odpovědích. (Z důvodu rozsahu práce jsou ostatní tabulky závislostí s procentuálním vyčíslením k dispozici na straně 90. v Příloze č. 3)

- **Otázka č. 4: Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?**

Tabulka č. 1: otázka č. 4: Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď vůbec nikdy

žena 18-30	17 z 21 = 80,95 %
muž 18-30	8 z 15 = 53,33 %
žena 31-45	14 ze 19=73,68 %
muž 31-45	23 z 31=74,19 %
žena 46-60	35 ze 41=85,36 %
muž 46-60	19 ze 31=61,29 %
žena nad 60	16 z 17=94 %
muž nad 60	14 ze 31=45,16 %

Zdroj: vlastní zpracování

Čím starší muž, tím častěji se setkávají s hazardním hraním, přičemž u žen je to naopak, čím starší, tím mají méně zkušeností s hazardem.

- **Otázka č. 5: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hřám?**

Tabulka č. 2: otázka č. 5: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hřám?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď více než 1 člověka

žena 18-30	4 z 21 = 19,04 %
muž 18-30	2 z 15 = 13,33 %
žena 31-45	6 z 19=31,57 %
muž 31-45	3 ze 31=9,67 %
žena 46-60	10 ze 41=24,4 %
muž 46-60	0 ze 31=0 %
žena nad 60	5 ze 17=29,41 %
muž nad 60	5 z 31=16,13 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z této závislosti vyplynulo, že ženy znají více hazardních hráčů než muži.

- **Otázka č. 6: Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?**
- **Otázka č. 9: Čeho přináší hazard pro obce více?**

Tabulka č. 3: otázka č. 6: Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď vadí mi to

žena 18-30	14 z 21 = 66,66 %
muž 18-30	8 z 15 = 53,33 %
žena 31-45	15 ze 19=78,94 %
muž 31-45	16 z 31=51,61 %
žena 46-60	25 ze 41=60,97 %
muž 46-60	23 ze 31=74,19 %
žena nad 60	13 z 17=76,47 %
muž nad 60	19 ze 31=61,29 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 4: otázka č. 9: Čeho přináší hazard pro obce více?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď negativa

žena 18-30	19 z 21 = 90,47 %
muž 18-30	4 z 15 = 26,66 %
žena 31-45	9 ze 19=47,36 %
muž 31-45	19 z 31=61,29 %
žena 46-60	35 ze 41=85,36 %
muž 46-60	29 ze 31=93,54 %
žena nad 60	15 z 17=88,23 %
muž nad 60	15 ze 31=48,38 %

Zdroj: vlastní zpracování

Většina obyvatel bez rozdílů věku a pohlaví se vyslovila tak, že jim hazard v obcích vadí a vidí v něm spíše negativní přínos a měl by se zakázat.

- **Otázka č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?**
- **Otázka č. 17: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?**
- **Otázka č. 18: Byl/a byste pro nerušení heren, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?**

Tabulka č. 5: otázka č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď určitě ne a spíše ne

žena 18-30	17 z 21 = 80,95 %
muž 18-30	10 z 15 = 66,66 %
žena 31-45	16 ze 19=84,21 %
muž 31-45	25 z 31=80,64 %
žena 46-60	37 ze 41=90,24 %
muž 46-60	31 ze 31=100 %
žena nad 60	14 z 17=82,35 %
muž nad 60	16 ze 31=51,61 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 6: otázka č. 17: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď určitě ne a spíše ne

žena 18-30	12 z 21 = 57,14 %
muž 18-30	10 z 15 = 66,66 %
žena 31-45	12 ze 19=63,15 %
muž 31-45	21 z 31=67,74 %
žena 46-60	36 ze 41=87,8 %
muž 46-60	26 ze 31=83,87 %
žena nad 60	12 z 17=70,58 %
muž nad 60	20 ze 31=64,51 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 7: otázka č. 18: Byl/a byste pro nerušení heren, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď určitě ne a spíše ne

žena 18-30	13 z 21 = 61,9 %
muž 18-30	11 z 15 = 73,33 %
žena 31-45	12 z 19 = 63,15 %
muž 31-45	27 z 31 = 87,09 %
žena 46-60	39 ze 41 = 95,12 %
muž 46-60	25 z 31 = 80,64 %
žena nad 60	13 ze 17 = 76,47 %
muž nad 60	22 z 31 = 70,96 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tři čtvrtiny dotázaných by nepřesvědčilo ani zpřísnění regulace, větší dbání na dodržování pravidel nebo investování veškerých výdělků obce z hazardu do kultury, sportu a mládeže. Jedinou výjimku lze spatřit u skupiny mladých mužů, ve věku od 18 do 30 let, kteří byly ve svých názorech přesvědčeni půl na půl.

Dále byla zkoumána závislost pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání na vybraných odpovědích.

- **Otázka č. 4: Věnujete se hraní hazardních her?**

Tabulka č. 8: otázka č. 4: Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?

- vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď vůbec nikdy

žena se ZŠ	7 ze 7 = 100 %
muž se ZŠ	4 ze 4 = 100 %
žena se SŠ bez maturity	40 ze 40 = 100 %
muž se SŠ bez maturity	28 z 28 = 100 %
žena se SŠ s maturitou	31 z 36 = 86,11 %
muž se SŠ s maturitou	25 ze 49 = 44,89 %
žena s VŠ	4 z 12 = 33,33 %
muž s VŠ	5 z 21 = 23,8 %

Zdroj: vlastní zpracování

V celé skupině respondentů můžeme sledovat, že čím vyšší vzdělání, tím mají větší zkušenosti s hazardním hraním.

- **Otázka č. 5: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hrám?**

Tabulka č. 9: otázka č. 5: Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hrám?

- vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď více než 1 člověka

žena se ZŠ	0 ze 7 = 0 %
muž se ZŠ	0 ze 4 = 0 %
žena se SŠ bez maturity	0 ze 40 = 0 %
muž se SŠ bez maturity	0 z 28 = 0 %
žena se SŠ s maturitou	15 z 36 = 41,66 %
muž se SŠ s maturitou	3 ze 49 = 6,12 %
žena s VŠ	7 z 12 = 58,33 %
muž s VŠ	6 z 21 = 28,57 %

Zdroj: vlastní zpracování

Jak ženy, tak muži s vyšším vzděláním znají více lidí, kteří propadli hazardním hrám.

- **Otázka č. 9: Čeho přináší hazard pro obce více?**

Tabulka č. 10: otázka č. 9: Čeho přináší hazard pro obce více?

- vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď negativa

žena se ZŠ	5 ze 7 = 71,42 %
muž se ZŠ	4 ze 4 = 100 %
žena se SŠ bez maturity	23 ze 40 = 57,5 %
muž se SŠ bez maturity	24 z 28 = 85,71 %
žena se SŠ s maturitou	35 z 36 = 97,2 %
muž se SŠ s maturitou	38 ze 49 = 77,55 %
žena s VŠ	12 z 12 = 100 %
muž s VŠ	1 z 21 = 4,76 %

Zdroj: vlastní zpracování

V celé skupině dotázaných převládá názor, že hazard obci přináší pouze negativa, výjimkou jsou vysokoškolsky vzdělaní muži, kde má stejný názor pouze 1 z 21.

- **Otázka č. 13: Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?**

Tabulka č. 11: otázka č. 13: Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?

- vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď určitě ano a spíše ano

žena se ZŠ	4 ze 7 = 57,14 %
muž se ZŠ	4 ze 4 = 100 %
žena se SŠ bez maturity	22 ze 40 = 55 %
muž se SŠ bez maturity	26 z 28 = 92,85 %
žena se SŠ s maturitou	29 z 36 = 80,55 %
muž se SŠ s maturitou	35 ze 49 = 71,42 %
žena s VŠ	6 z 12 = 50 %
muž s VŠ	8 z 21 = 38,09 %

Zdroj: vlastní zpracování

Čím vzdělanější muž, tím méně převládá názor, že herny by měli být úplně zakázány. Ženy jsou v této otázce bez ohledu na vzdělání rozhodnuty půl na půl.

- **Otázka č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?**

Tabulka č. 12: otázka č. 16: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?

- Vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď určitě ne a spíše ne

žena se ZŠ	7 ze 7 = 100 %
muž se ZŠ	4 ze 4 = 100 %
žena se SŠ bez maturity	30 ze 40 = 75 %
muž se SŠ bez maturity	26 z 28 = 92,85 %
žena se SŠ s maturitou	35 z 36 = 97,22 %
muž se SŠ s maturitou	40 ze 49 = 81,63 %
žena s VŠ	11 z 12 = 91,66 %
muž s VŠ	9 z 21 = 42,85 %

Zdroj: vlastní zpracování

Čím vyšší vzdělání u mužů, tím je pro ně tento argument přijatelnější. Naopak ženy ve všech skupinách považují tento argument za nepřesvědčivý.

8 VÝSLEDKY A DISKUZE

8.1 Vyhodnocení výzkumných předpokladů

Před realizací dotazníkového šetření, byly stanoveny výzkumné předpoklady, které lze nyní vyhodnotit:

Výzkumný předpoklad 1: Přínos z příjmů z hazardu obcím je hodnocen jako negativní.

Výzkumný předpoklad 1 je možné potvrdit.

Respondenti potvrdili (skoro ¾!), že podle nich negativa hazardu pro obce převažují nad jeho pozitivy. Za nejpalčivější negativa hazardu pak zhodnotili ohrožení mládeže, gamblerství, zneužívání sociálních dávek a zadlužení občanů. V pozitivěch nejčastěji uváděli ekonomický přínos obcím z daní. Navíc v jedné z dalších otázek 65,4 % dotázaných obyvatel Prahy 3 uvedlo, že jim vadí přítomnost heren v jejich okolí.

Výzkumný předpoklad 2: Občané nevědí o regulaci hazardu na Praze 3.

Výzkumný předpoklad 2 je možné potvrdit.

Zde byly odpovědi skutečně špatné. Jen pouhých 6,3 % správně odpovědělo, že je hazard na Praze 3 regulován vyhláškou přímo pro hl. m. Prahu. U otázky bylo schválně dáno několik možností, aby při variantách ano/ne nedošlo k tomu, že si lidé budou jen tipovat, i když vlastně reálnou skutečnost neznají. Skoro polovina ale rovnou přiznala, že neví, jestli je na Praze 3 regulován hazard. Správnost dalších otázek ohledně roku, od kterého platí regulace a jakého typu regulace je, poté byla ještě nižší. Občané Prahy 3 tak mají velmi špatné znalosti ohledně regulace hazardu.

Výzkumný předpoklad 3: Občané žádají další omezování hazardních her a hracích automatů v obcích.

Výzkumný předpoklad 3 je možné potvrdit.

Zde by bylo možné výzkumný předpoklad potvrdit, pokud by byl nastaven na polovinu dotázaných respondentů. Tři čtvrtin souhlasných odpovědí vůči hazardu bylo možné zaznamenat jen u některých otázek. Každopádně lze říct, že pro úplný zákaz hazardu v obcích se vyslovilo přes 68 % dotázaných občanů. Poté byli dotazováni, zda by pro ně

různé argumenty byly pro už žádnou další regulaci hazardu v obcích. Nepřesvědčily je ani přísnější kontroly heren, jejich hráčů, ani jejich přesun někam jinam nebo využití veškerých příjmů z hazardu na sport mládeže – tedy větší polovinu. Pro některé obyvatele to však schůdný argument byl a úplná či další regulace hazardu podle nich zapotřebí není.

8.2 Vyhodnocení závislostí

Na základě výsledků dotazníkového šetření byly zjišťovány závislosti odpovědí ve dvou rovinách. V první byla zkoumána závislost věku a pohlaví respondentů na vybraných odpovědích, z nichž například vyplynulo, že čím starší muž, tím častěji se setkávají s hazardním hraním, přičemž u žen to bylo naopak, čím starší, tím mají méně zkušeností s hazardem. Výsledek závislostí v otázce, jestli respondenti ve svém okolí znají někoho, kdo propadnul hazardním hrám, ukázal, že ženy znají více hazardních hráčů než muži. Ohledně názorů na přítomnost heren v obcích většina dotazovaných konstatovala, že jim hazard vadí a nepřináší žádné pozitivní výhody v jejich okolí. Co se týká otázek na zpřísnění regulace hazardu v obci, i tam měla většina respondentů jasno, ani zpřísnění kontrol heren, ani větší dbání dodržování pravidel a ani podmínka, že kdyby veškeré příjmy z daní z činnosti heren byly použity na sportovní aktivity dětí a mládeže je nepřesvědčila. Zaznamenána byla výjimka u skupiny mladých mužů, kteří byly ve svých názorech rozděleni padesát na padesát.

Druhá skupina závislostí se zaměřovala na vztah mezi vzděláním a pohlavím dotazovaných vůči vybraným odpovědím a byly zaznamenány následující zajímavé zjištění. Muži i ženy s vyšším vzděláním znají více lidí, kteří podleli hazardním hrám. Že pouze negativa přináší hazard v jejich okolí, bylo vysloveno téměř u celé skupiny dotázaných. Překvapivě stejný názor měl jen 1 z 21 vysokoškolsky vzdělaných mužů a ostatní muži odpověděli, že je to vyrovnané nebo, že vidí i nějaká pozitiva v přítomnosti hazardu v obci. Pro úplný zákaz hazardu v obcích v ČR se vyslovili především méně vzdělaní muži a u žen bez ohledu na vzdělání byly odpovědi půl na půl. U vzdělanějších mužů byl dále zaznamenán názor, že je pro ně přijatelnější argument v dalším neomezování hazardu v obci, pokud by byly přísnější kontroly v provozovnách heren s cílem zamezit mladistvým a lidem pobírajícím sociální dávky. Přičemž u žen ve všech skupinách zmíněné okolnosti nejsou dostačující a žádají další regulaci hazardu.

8.3 Diskuze a vyhodnocení

Jak již bylo zmíněno v teoretické části, obcím bylo dáno právo regulovat hazardní hry na svém území na základě obecně závazné vyhlášky podle § 50 odst. 4 loterijního zákona, obce tudíž mohou regulovat čas a místo provozování hazardu, konkrétně jej mohou zakázat na celém svém území, v některých svých částech či v určitých ulicích. Městská část Prahy 3 toho plně využila, přijala obecně závaznou vyhlášku a stanovila místa, kde lze provozovat hazardní hry. Radnice svým počínáním si určitým způsobem uvědomuje názor občanů, kteří na hazard pohlížejí spíše negativně a větší část by ho chtěla zakázat úplně, nicméně, radnice z praxe ví, že zamezit a zakázat hazard úplně je nemožné a tak se ho snaží minimalizovat na co nejnižší míru a mít nad ním úplnou kontrolu a právě k tomu využívá právě výše zmíněné pravomoci. V tomto ohledu je vidět, že paní starostka, která je ve své funkci již od roku 2010, má bohaté zkušenosti v oboru regulace hazardu a nelze s jejími názory a postupy nesouhlasit. Ovšem proti názorům a postupům paní starostky lze postavit názor Bc. Tomáše Štampacha, který jako předseda poradního orgánu zastupitelstva v oboru hospodaření s majetkem a finančními prostředky se dívá na celou problematiku jinou optikou a úbytek financí v rozpočtu vidí mnohem negativněji. Pokud bychom hodnotili dopad regulace na rozpočet, ještě v době, kdy měli jednotlivé městské části příjem přímo z jednotlivých hracích přístrojů umístěných na svém území, tak bychom s Bc. Štampachem mohli souhlasit v plné míře, ovšem za situace, kdy jednotlivé městské části profitují díky přerozdělování vybraných prostředků i z výherních přístrojů, které jsou umístěny i v jiných městských částech, lze tento argument o výpadku financí označit za zavádějící. Na druhou stranu je třeba uznat, že pokud by hazard takto omezily nebo úplně zakázaly všechny městské části Hlavního města Prahy, tak nebylo by z čeho přerozdělovat. Z výše uvedeného lze vyvodit, že je třeba nalézt tzv. sweet spot, kdy jednotlivé herny a kasina nebudou svou přítomností zatěžovat a obtěžovat místní občany a zároveň se jejich přítomností vybere dostatek finančních prostředků, ze kterých lze financovat a podporovat aktivity, které by si jinak v napjatých rozpočtech městských částí jen těžko hledali své místo v takové míře. V oboru regulace hazardu lze tedy postup radnice označit za správný a je nutné vyzdvihnout starost o zlepšení života občanů v městské části.

Dotazníkový průzkum názorů obyvatel Prahy 3 na regulaci hazardu v jejich aktuálním bydlišti byl nabídnut radnici k nastudování a může sloužit jako předvýzkum pro detailnější

průzkum veřejného mínění, které už nyní dle získaného šetření radnice svým způsobem vyslyšela.

9 ZÁVĚR

Tato práce se věnovala ve svém obsahu právním a ekonomickým aspektům hazardu, se zaměřením na konkrétní situaci na Praze 3. Cílem práce bylo zmapovat právní úpravu a vývoj hazardu v obcích, konkrétně na Praze 3 – Žižkov, z pohledu způsobu regulace a vývoje právní úpravy regulace hazardu v obcích. Daná problematika byla vyhodnocena z pohledu konkrétního subjektu - Úřadu městské části Prahy 3 – Žižkov a z pohledu obyvatel této části Prahy a současně také zastupitelů a vedení městské části. Práce byla pro naplnění cíle rozdělena na část teoretickou a část praktickou.

Na základě teoretické části práce je pak možné říct, že potřeba regulace hazardu se zvyšuje v souvislosti s tím, jak se vyvíjí různé technologie a technika obecně. S tím totiž přibývá možností vytvářet zajímavější, poutavější a tím pádem i výnosnější hry či loterie. Hraní různých her bylo zábavou lidstva odjakživa. Lidé si tak krátí dlouhou chvíli, tráví tak svůj volný čas, tříbí své smysly a schopnosti a poměřují je s ostatními. Vše je v pořádku, dokud se z hraní her nestane byznys, který se začne podepisovat na lidském zdraví a následně pak i zdraví celé společnosti. Jeho nejzávažnějším dopadem je tak gamblerství, tedy závislost na hraní hazardních her.

Gamblerství je příčinou negativního vnímání hazardních her. Gambler je totiž schopen za jednu noc, či večer v herně utratit i celou svou výplatu nebo, co je horší, sociální dávky. Pokud šlo o finance na chod domácnosti a starost o rodinu, je to o to palčivější. Proto si obce uvědomily, že ačkoliv jsou příjmy z provozování heren pro jejich rozpočty citelné, negativní dopady na život jejich obyvatel bývají závažnější. Navíc se gamblerství projevuje dříve nebo později i na životě obce, neboť jak bylo v práci uvedeno, gamblerství souvisí nejen s rozpadem rodin, ale i zadlužeností, zneužíváním sociálních dávek, tak i kriminalitou.

Po různých rozporech a diskuzích bylo tedy obcím přiznáno právo regulovat hazard ve svých obcích dle vlastních podmínek a úsudků. Obce ve velkém začaly vydávat vyhlášky omezující či úplně zakazující hazard na svém území. Vzhledem k tomu, že se procesu rušení heren musí účastnit i Ministerstvo financí, rušení heren probíhá spíše pomalu a pozvolna. Ovšem jak ukázal případ Prahy 3, z jejího území zmizelo do roku 2016 na 140 heren od přijetí vyhlášky hl. města Praha o regulaci hazardu v obci. Nyní jich zůstává

posledních 5, které ovšem fungují ve zprísněném režimu a pod pravidelným dozorem radních Prahy 3. Podle tohoto vývoje, který je podrobně popsán v kapitole 5.2 „Vývoj právní úpravy regulace hazardu v obcích“, je zřejmé, že podoba nynější regulace je dostatečná a dává jednotlivým obcím do rukou efektivní instrumenty pro kontrolu hazardu na jejich území.

Při dnešním způsobu přerozdělování výtěžků z hazardu v hlavním městě Praha podle počtu obyvatel jednotlivých městských částí a nikoliv podle počtu výherních automatů na jejich území, jak o tom hovoří starostka městské části Praha 3 Ing. Vladislava Hujová v kapitole 6.2 „Vyhodnocení postoje vedení radnice k danému problému“ není na obce kladen, tak velký tlak na umístění výherních zařízení na jejich území k dosažení potřebných příjmů do obecního rozpočtu a městské části, tak mohou snáze vyslyšet volání jejich občanů po větší regulaci, které jsme si mohli ověřit při dotazníkovém šetření.

Otázkou potom zůstává využití takto vybraných prostředků. Jejich investování do oblasti podpory kultury, mládeže a sportu můžeme označit za správný krok, který společně s omezováním počtu heren přispívá ke snižování kriminality v dané lokalitě. Za úvahu by také stála investice části takto vybraných financí do prevence patologického hráčství nebo pomoci lidem, kteří už byli tímto jevem postiženi. Například zřízení a provozování centra pomoci pro tyto osoby, by mohlo přinést efekt jak snižování kriminality, tak zmírnění dopadů této závislosti na jednotlivce i celé rodiny.

Cíl práce, kterým bylo především zmapovat poměrně dynamický vývoj regulace hazardu a jeho aplikace na městskou část Praha 3 a její občany byl tímto naplněn, jakožto i potvrzení výzkumných předpokladů, z nichž vzešlo zajímavé zjištění, že ačkoli občané by rádi hazard dále regulovali, tak o současném stavu regulace nemají téměř žádný přehled.

Objasněním zde může být několik skutečností současně. Může jít zkrátka o nezájem o tuto problematiku, která respondentům nepřijde zajímavá, neboť se jich vůbec netýká. Valná většina dotázaných totiž uvedla, že hazardnímu hraní se nevěnují vůbec, nebo jen výjimečně. Důvodem také může být špatná komunikace městské části s občany, na druhou stranu, obecně se ale média otázce regulace hazardu aktuálně věnují a věnovaly poměrně dost.

Každopádně k otázce regulace hazardu, respektive jeho schválením občany bylo možné na základě průzkumu říct, že hazardní hry nejsou příliš vítaný sociální jev, že lidem hazard v jejich okolí vadí a mnozí z nich by byli pro jeho úplný zákaz. Někteří, i když byli v menšině, však jeho zákaz nepodpořili, stačila jim aktuální regulace, respektive by byli pro zpřísnění některých podmínek, jako je kontrola hráčů (mladiství, pobíratele sociálních dávek) nebo přímo heren (dodržování vyhlášek), případně přesun financí z daní na účely podpory mladých aj.

Z celkového počtu obyvatel na území Prahy 3 - 72 507 lidí, vzorek 205 lidí není, tak významný, ale už lze na základě těchto oslovených zaujmout názor s tím, že úřad, může provést podrobnější dotazníkové šetření mezi větším počtem obyvatel. Toto dotazníkové šetření může tedy sloužit pouze orientačně a může být brán jako předvýzkum.

Pro Prahu 3, ale i jiné obce je aktuálně do budoucna otázkou, jak se projeví rozvoj informačních a komunikačních technologií a jak zvládnout přesun hazardu do online prostředí, které hráčům poskytuje mnohdy značnou anonymitu. Nejbližší vývoj tak bude zřejmě směřovat do této oblasti. S postupným zavíráním heren pak pochopitelně souvisí i problematika vzniku černých a nelegálních heren a kasin. Také paní starostka Hujová vidí velký problém v sázkových hrách, které jsou k dispozici na internetu, a to především z důvodu, že stát přichází o stovky milionů korun.

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné publikace

DOWNS, C. & WOOLRYCH, R. *Gambling and debt: the hidden impacts on family and work life*. In *Community, Work & Family*, 2010. 13, 311-328.

DYALL, L. *Gambling, Social Disorganisation and Deprivation*. In *International Journal of Mental Health and Addiction*. 2007, 5(4): 320-330.

FOLINO, J. O.; ABAIT, P. E. *Pathological gambling and criminality*. In *Current Opinion in Psychiatry*. 2009. 22(5): 477-481.

GUPTA, R.; DEREVENSKY, J. *Familial and Social Influences on Juvenile Gambling Behavior*. In *Journal of Gambling Studies*. 1997, 13(3): 179-192.

LADOUCEUR, R.. *Gambling: the hidden addiction*. In *Canadian Journal of Psychiatry*, 2004. 49, 501-3.

MRAVČÍK, V. *Hazardní hraní v České republice a jeho dopady*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2014. 243 s. ISBN 978-80-7440-111-4.

MRAVČÍK, V.; ROUS, Z.; TION LEŠTINOVÁ, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B. A KOL. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2014*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015. 152 s. ISBN 978-80-7440-126-8.

NEŠPOR, K. *Jak překonat problém s hazardní hrou: příručka pro ty: kdo mají problémy s hazardní hrou, kdo chtějí takovým lidem pomáhat, kdo chtějí problémům s hazardní hrou předcházet*. Praha: Sportpropag, 1996. 107 s.

PASTWA-WOJCIECHOWSKA, B. *The relationship of pathological gambling to criminality behavior in a sample of Polish male offenders*. In *Medical Science Monitor*. 2011. 17(11): 669-675.

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

ROUS, Z.; DRBOHLAVOVÁ, B.; TION LEŠTINOVÁ, Z.; ČERNÝ, J.; MRAVČÍK, V. *Obce a regulace hazardního trhu v ČR*. In *Adiktologie*, 2015. 15(4), s. 388-398.

ROZNEROVÁ, T., MRAVČÍK, V. *Hazardní hráčství a jeho dopady – kvalitativní výzkum patologických hráčů*. In *Adiktologie*. 2015. 15(4), s. 334–341.

Elektronické zdroje

CVIK, E. D. *Zdanění hazardu v podobě nové právní úpravy*. [online]. 2015. [cit. 28–07–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.pravniprostor.cz/clanky/financni-pravo/zdaneni-hazardu-v-podobe-nove-pravni-upravy>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo Prahy podle městských částí 1991-2015*. [online]. [cit. 10–10–2016]. Dostupný z WWW:<https://www.czso.cz/csu/xa/mesta_a_obce>.

CHVÁTALOVÁ, K. *Praha 3: Hazard nám schválili za zády, zlobí se opoziční ODS*. [online]. 2013. In *Pražský Deník*. [cit. 11–08–2016]. Dostupný z WWW: <http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-3-hazard-nam-schvalili-za-zady-zlobi-se-opozicni-ods-20130119.html>.

KAMENÍČKOVÁ, V. *Příjmy obcí z hazardu*. [online]. 2014. [cit. 28–07–2016]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6674753>>.

LEŽATKA, R. *Ministerstvo financí chce zvýšit odvody za hazard, očekává dodatečné příjmy až 6 miliard*. [online]. 2014. [cit. 28–07–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/mf-chce-zvysit-odvody-za-hazard-20045>>.

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 3. *Historie*. [online]. [cit. 11–08–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.praha3.cz/radnicni-noviny/o-mc-praha-3/historie>>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Rozšířené stanovisko Ministerstva financí k tzv. „kvízomatům“*. [online]. (PDF). 2014. [cit. 05–08–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/loterie-a-sazkove-hry/stanoviska/sdeleni-ministerstva-financi-k-tzv-kvizo-16525>>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Sázkové hry v roce 2012*. [online]. 2013. [cit. 05–08–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/loterie-a-sazkove-hry/vysledky-z-provozovani-loterii/2012/sazkove-hry-v-roce-2012-12746>>.

NAŠI POLITICI. Ing. Vladislava Hujová. [online]. 2015. [cit. 16–11–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/2336-vladislava-hujova>>.

ODBOR EKONOMICKÝ ÚŘADU MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 3. *Rozpočet městské části Praha 3 na rok 2013*. [online]. [cit. 10–10–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.praha3.cz/getFile/case:show/id:167890>>.

OS BRNĚNÍ. *Hazard ve Vaší obci lze konečně regulovat. Příručka pro obecní samosprávy*. [online]. 2013. [cit. 05–08–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.osbrneni.cz/wp-content/uploads/2013/04/Hazard-v-obcích-lze-konecne-regulovat.pdf>>.

RADA MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHY 3. *Usnesení č. 30 ze dne 14. 01.2015: Náměty regulace hazardních her na území hl. m. Prahy*. [online]. [cit. 05–08–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.praha3.cz/samosprava/rada/usneseni/x2015?page=100>>.

RADA MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHY 3. *Usnesení č. 764 ze dne 09. 12. 2013: Kodex chování provozovatelů sázkových her - novelizace přílohy usnesení Rady městské části č. 669 ze dne 14. 11. 2012 (uvvedení KODEXU do souladu s obecně závaznou vyhláškou hl. m. Praha č. 10/2013 Sb. Hl. m. Prahy ze dne 19. 9. 2013)*. [online]. [cit. 05–08–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.praha3.cz/getFile/case:show/id:190060>>.

TRLIFAJ, Š. *Praha ruší herny, co se změní na Praze 3? Skončí dvě kasina*. [online]. 2015. [cit. 11–08–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.kauza3.cz/zpravodajstvi/praha-rusi-herny-co-ze-zmeni-na-praze-3-skonci-dve-kasina.html>>.

VACEK, J. *Nelátkové závislosti - Patologické hráčství*. [online]. (PDF). Praha: Centra adiktologie, PK 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. [cit. 28–07–2016]. Dostupný z WWW: <www.adiktologie.cz/cz/articles/download/3480/patologicke-hracstvi-pdf>.

VEROSTA, P. *Patologické hráčství: souhrn faktů a aktuální situace v České republice*. [online]. (PDF). 2011. [cit. 28–07–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.osbrneni.cz/wp-content/uploads/2013/07/patologicke-hracstvi-APA2011-1.pdf>>.

VOJÍKOVÁ, M. *Nový zákon o hazardních hrách*. [online]. 2016. [cit. 28–07–2016]. Dostupný z WWW: <<http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=42168>>.

YESETER. *Hazard v Čechách: Listopad 2013 – Březen 2014*. [online]. 2014. [cit. 28–07–2016]. Dostupný z WWW: <<http://www.datovazurnalistika.cz/wp-content/uploads/2015/01/Hazard-v-%C4%8Cech%C3%A1ch.pdf>>.

Oficiální dokumenty

Česko. Zákon č. 37/1973 Sb., o veřejných sbírkách a o loteriích a jiných podobných hrách.

Česko. Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

Česko. Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

Česko. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Česko. Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česko. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Česko. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

Česko. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česko. Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách.

Česko. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Česko. Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrovými družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovny a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech, a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech), ve znění pozdějších předpisů.

Česko. Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Česko. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Česko. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

Obecně závazná vyhláška č. 18/2011 Sb. hl. m. Prahy.

Obecně závazná vyhláška č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy.

Obecně závazná vyhláška č. 10/2015 Sb. hl. m. Prahy.

11 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Přepis rozhovoru s paní starostkou Hujovou

Tazatel: Jak velký dopad měla změna legislativy na rozpočet?

Narátor: Zatím vzhledem k tomu, že magistrát hlavního města Prahy přerozděluje finance, které plynou z loterií a herního průmyslu, tak se nedá říci, že by to mělo fatální vliv na rozpočet a městská část Praha 3 financuje z těchto financí především sportovní aktivity dětí a mládeže, činnost sportovních a tělovýchovných jednot, takže i v letošním roce počítáme celkem na všechny neziskové organizace, že rozdělíme celkem 14,5 miliónů korun.

Tazatel: A v předchozích letech to byla podobná částka?

Narátor: Ono se to jinak vyvinulo, když v podstatě skončila Sazka s financováním sportu, takže tu činnost potom převzaly městské části tedy z toho financování, ale dá se říci, že jsme schopni uspokojit v podstatě všechny sportovní kluby.

Tazatel: Co bylo hlavním důvodem tak rozsáhlé regulace v městské části?

Narátor: Já jsem tady ve funkci od roku 2010. Když jsem sem nastoupila, bylo tady 120 heren a v tom 1600 hracích automatů, takže naprosto šílená záležitost. Vzniklo to de facto tím, že některé městské části v našem okolí, tedy především Praha 2 zakázala provoz heren, kde byly ty obyčejné hrací automaty, takové ty na tu kliku a došlo k tomu, že ti provozovatelé se přemístili do nejbližší městské části, a bohužel to byla Praha 3. Takže ten nárůst byl významný. A my jsme se rozhodli nejprve k nulové toleranci, takže jsme zrušili v obecně závazné vyhlášce všechny herní místa s tím, že najednou si nám tady sdružení Život je hrou u nás udělal sídlo, v naší budově! My jsme tady pronajali Metropolitní univerzitě dům, oni o tom ani nevěděli, že jo? Na Ministerstvu vnitra si zapsali v podstatě naši adresu, že mají sídlo. Tak to musím říct, že to byla až téměř provokace. A začali se nám objevovat černé herny z těch automatů, které měli být vyřazeny, takže při další změně vyhlášky jsme řekli, a z důvodu taky toho pávě, že došlo k přerozdělování financí podle hracích automatů z magistrátu, tak jsme řekli, že asi tohle extrémní řešení není dobré. Prohibice, ať je to v čemkoliv v podstatě asi není úplně to šťastné řešení, takže jsme zpátky zařadili 7 adres, ale které tady v historicky byly, co měli statut casina. My jsme je nevybírali, my jsme pouze zpátky dali ty adresy, když se měnila poslední vyhláška. A

udělali jsme kodex pro provoz v podstatě těchto casin, to znamená prostě nějaká omezení, ne jenom z hlediska zákona, ale dvě tato casina v podstatě tento kodex nedodržovala a provozovala takzvanou živou hru, takže jsme udělali, že jsme z těch sedmi casin obě dvě adresy zrušily a musím říct, že pokud bude těhle pět adres porušovat pravidla, tak jsme připraveni postupovat naprosto stejně. Nicméně asi víte, že ten proces v podstatě zrušením té adresy provozovny nekončí, že je správní řízení na Ministerstvu financí, že to samozřejmě dlouho trvá a dá se říci, že ještě v loni v létě jsme tady měli poměrně hodně automatů a dokonce jsem s panem náměstkem Závodským tady dělali takové kontroly, protože ti provozovatelé si dělají různé kluby, do kterých si jaksi automaty předisponovaly, ale musím říct, že se nám skutečně daří jaksi to začít eliminovat a že tady zůstává jenom těch pět casin.

Tazatel: Jaké jsou další plány s hazardem na Praze 3? Nulová tolerance?

Narátor: Já jsem ráda, že do těch casin, kde je zpřísněný režim nejdou ty extrémně sociálně slabé skupiny, kde právě ta odolnost vůči hazardu je velice diskutabilní a když v podstatě naházejí do těch automatů celý svůj sociální dávký, tak to ničí celý rodiny. Co se týká těch casin. Pokud dodržují tahle pravidla, tak s nimi nemáme problém, problém spíš vidím v tom, že není to celoměstsky řešený problém, protože ten gamblér jako nerozlišuje hranice městské části, on i když bydlí u nás a někde v podstatě v okolních částech jsou normální, obyčejné herny, tak si tam jde zahrát, takže ten systém by měl být jednotný pro celou Prahu, ale zároveň říkám, že nulová tolerance pro celou Prahu to neřeší, protože je tu velké riziko černého hazardu. Já vím, když jsme my vyhlásili takzvanou nulovou toleranci, tak policie dělala takovou akci po všech městských částech a nejvíc automatů jako na černo zabavila v Praze 2 a 3. (smích) Takže ono to zní dobře, populisticky, ale problém je spíše v těch sázkových hrách, co jsou teďkom po internetu. Jde o to, že utíkají velké peníze, že ten počet gamblérů, i když ta města začaly teďkom prostě tady to dělat, tak vím, někde jsem četla nějakou studii, že počet gamblérů, lidí, kteří se léčí, tak výrazně stoupá, že to prostě ten efekt nemá. Je to v podstatě nějaký druh zábavy, ten kdo na to má, ať si jde třeba zahrát a ať jsou přísnější pravidla v těch casinech, ať se prostě nevydělává na tom lidském zoufalství a na té chudobě, že jo?! Že ten člověk v podstatě jde a hodí nějaký peníze a prostě nic ho nezajímá, rodina děti, nic ho nezajímá, hodí to do toho automatu, protože jednou vyhraje, ale desetkrát, stokrát prohraje a je to ještě horší. Já jsem pro řízený proces a eventuálně jaksi se musí nějak řešit ten výpadek financí, které kdysi z těch

sázkových her financovaly celý sport, protože to se nedá přenášet na městské části. Takže nulová tolerance je dobrá, ale prostě ta společnost není ideální. A vždycky je špatná jedna věc, prostě když se něco pustí a potom se lidi snaží to dát jakoby zpátky do nějakých mantinelů a tady se v té minulosti se to pustilo hrozně. První vyhláška městská, co se dělala o tom, kde jsou provozovny, tak to se nedělalo, kde by měli být. To ti úředníci šli po ulici a odškrtávali ty prostory, v kterém baráku je už herna a pak se to dalo do vyhlášky. Je to složité. Nám se třeba spousta provozoven, teda je to v soukromých domech, ale uvolňuje na ty Husitský, Koněvově, no ale ten obchod tam zase tolik nejde, že jo?! Ale my bojujeme dál, abychom odstranili bazary, zastavárny, takový ten společný koloběh.

Tazatel: Zkoumala nějakým způsobem radnice vliv regulace z původního počtu 155 na dnešních 5 heren na městskou část nebo samotné obyvatele? Především úbytek negativních jevů spojených s hazardem (kriminalita, zneužívání soc. dávek, rušení nočního klidu atd.)? Nemáte k dispozici nějaké studie?

Narátor: Ano, průběžně se nám tady kriminalita snižuje. Můžu se domnívat, že je to kvůli tomu, že se tady ty herny se odstranily, protože prostě ten koloběh v podstatě herna, zastavárna, bazar jaksi byl obecně známý, ale těžko všechny ty věci bude dohledatelný.

Příloha č. 2: Dotazník

Dobrý den,

studuji na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze a ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který je součástí mé diplomové práce na téma „Právní a ekonomické aspekty regulace hazardu v obcích“. Cílem dotazníkového šetření je zjistit názory a znalost obyvatel Prahy 3 ohledně regulace hazardu v jejich aktuálním bydlišti. Dotazník je anonymní, odpovídejte, prosím, pravdivě. U každé otázky zvolte vždy pouze jednu odpověď (pokud tam není uvedeno něco jiného). Děkuji Vám za spolupráci.

1. Jste:

- a) žena
- b) muž

2. Kolik je Vám let?

- a) 18-30
- b) 31-45
- c) 46-60
- d) nad 60 let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) středoškolské Se SŠ bez maturity
- c) středoškolské se SŠ s maturitou
- d) vyšší odborná škola
- e) vysokoškolské

4. Věnujete se hraní hazardních her (výherní automaty aj.)?

- a) každý den
- b) několikrát týdně
- c) několikrát do měsíce
- d) zhruba jednou měsíčně
- e) jen jsem to jednou vyzkoušel/a
- f) méně často
- g) vůbec nikdy

- 5. Znáte ve svém okolí někoho, kdo propadnul hazardním hrám?**
- a) nikoho
 - b) jednoho člověka
 - c) více než jednoho člověka
- 6. Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?**
- a) je mi to jedno
 - b) vadí mi to
 - c) jsem za to rád/a
- 7. Přináší podle Vás hazard obcím nějaká negativa (můžete vybrat více)?**
- a) ne
 - b) gamblerství
 - c) alkoholismus, drogovou závislost
 - d) rušení nočního klidu
 - e) vzhled okolního prostředí
 - f) nevhodné trávení volného času
 - g) zneužívání sociálních dávek
 - h) kriminalita
 - i) nedodržování legislativy upravující provoz heren
 - j) zadlužení občanů
 - k) rozpad rodin a vztahů
 - l) kazí morálku
 - m) ohrožení mládeže
 - n) jiné.....
- 8. Mohou podle Vás herny a hazard v obcích přinést i nějaká pozitiva obcím (můžete vybrat více možností)?**
- a) ne
 - b) atraktivitu u investorů
 - c) příjmy obcí z daní
 - d) zvýšení zaměstnanosti
 - e) zvýšení míst pro zábavu
 - f) více podnikatelských příležitostí
 - g) jiné.....

- 9. Čeho přináší hazard pro obce více?**
- a) pozitiv
 - b) negativ
 - c) je to vyrovnané
 - d) netuším
- 10. Je na Praze 3 legislativně (vyhláškou) regulován hazard?**
- a) ano, přímo vyhláškou pro Prahu 3
 - b) ano, vyhláškou hl. m. Praha
 - c) ne
 - d) nevím
- 11. Pokud ano, víte od kdy?**
- a) ano (dopíšte rok.....)
 - b) ne
- 12. Pokud ano, čeho všeho se týká?**
- a) zákaz všeho hazardu na Praze 3
 - b) jen omezení časové
 - c) jen omezení místní
 - d) omezení časové a místní
 - e) jiné.....
 - f) nevím
- 13. Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?**
- a) určitě ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) určitě ne
- 14. Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, že by došlo k přesunutí heren do okrajových míst obce nebo speciálně určených okrajových měst?**
- a) určitě ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) určitě ne

- 15. Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k omezení počtu heren v obcích?**
- a) ano, ale jen na 1 hernu v obci
 - b) ano, tak jak je to teď, je to dostatečné
 - c) ne
- 16. Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, aby tam nechodili mladiství a pobíratele sociálních dávek?**
- a) určitě ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) určitě ne
- 17. Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zpřísnění kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?**
- a) určitě ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) určitě ne
- 18. Byl/a byste pro nerušení heren, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?**
- a) určitě ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) určitě ne

Příloha č. 3: Zjišťování závislostí odpovědí v dotazníkovém šetření

- Dle věku

Tabulka č. 13: otázka č. 13: Měl by být v obcích ČR hazard úplně zakázán?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď určitě ano a spíše ano

žena 18-30	12 z 21 = 57,14 %
muž 18-30	10 z 15 = 66,66 %
žena 31-45	13 ze 19=68,42 %
muž 31-45	20 z 31=64,51 %
žena 46-60	25 ze 41=60,97 %
muž 46-60	29 ze 31=93,54 %
žena nad 60	13 z 17=76,47 %
muž nad 60	17 ze 31=54,83 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 14: otázka č. 15: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k omezení počtu heren v obcích?

- Věk a pohlaví respondentů x odpověď ne

žena 18-30	17 z 21 = 80,95 %
muž 18-30	5 z 15 = 33,33 %
žena 31-45	9 ze 19=47,36 %
muž 31-45	14 z 31=45,16 %
žena 46-60	33 ze 41=80,48 %
muž 46-60	23 ze 31=74,19 %
žena nad 60	13 z 17=76,47 %
muž nad 60	20 ze 31=64,51 %

Zdroj: vlastní zpracování

- Dle vzdělání

Tabulka č. 15: otázka č. 6: Jaký je Váš názor na přítomnost heren v obcích?

- vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď vadí mi to

žena se ZŠ	6 ze 7 = 85,71 %
muž se ZŠ	4 ze 4 = 100 %
žena se SŠ bez maturity	15 ze 40 = 37,5 %
muž se SŠ bez maturity	27 z 28 = 96,42 %
žena se SŠ s maturitou	32 z 36 = 88,88 %
muž se SŠ s maturitou	30 ze 49 = 61,22 %
žena s VŠ	11 z 12 = 91,66 %
muž s VŠ	5 z 21 = 23,8 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 16: otázka č. 15: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k omezení počtu heren v obcích?

- Vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď ne

žena se ZŠ	5 ze 7 = 71,42 %
muž se ZŠ	0 ze 4 = 0 %
žena se SŠ bez maturity	31 ze 40 = 77,5 %
muž se SŠ bez maturity	12 z 28 = 42,85 %
žena se SŠ s maturitou	26 z 36 = 72,22 %
muž se SŠ s maturitou	30 ze 49 = 61,22 %
žena s VŠ	8 z 12 = 66,66 %
muž s VŠ	16 z 21 = 76,19 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 17: otázka č. 17: Byl by pro Vás argumentem pro další NEomezování hazardu v obcích fakt, pokud by došlo k zprísňení kontrol heren ve smyslu, zda přísně dodržují pravidla stanovená vyhláškou, zda odvádí náležitě daně apod.?

- Vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď určitě ne a spíše ne

žena se ZŠ	3 ze 7 = 42,85 %
muž se ZŠ	0 ze 4 = 0 %
žena se SŠ bez maturity	34 ze 40 = 85 %
muž se SŠ bez maturity	18 z 28 = 64,28 %
žena se SŠ s maturitou	26 z 36 = 72,22 %
muž se SŠ s maturitou	35 ze 49 = 71,42 %
žena s VŠ	6 z 12 = 50 %
muž s VŠ	20 z 21 = 95,23 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 18: otázka č. 18: Byl/a byste pro nerušení heren, pokud by příjmy z daní z jejich činnosti byly investovány v plné výši do podpory sportovních aktivit, výstavbě sportovních hřišť v obcích?

- Vzdělání a pohlaví respondentů x odpověď určitě ne a spíše ne

žena se ZŠ	7 ze 7 = 100 %
muž se ZŠ	4 ze 4 = 100 %
žena se SŠ bez maturity	26 ze 40 = 65 %
muž se SŠ bez maturity	20 z 28 = 71,42 %
žena se SŠ s maturitou	33 z 36 = 91,66 %
muž se SŠ s maturitou	44 ze 49 = 89,79 %
žena s VŠ	8 z 12 = 66,66 %
muž s VŠ	15 z 21 = 71,42 %

Zdroj: vlastní zpracování